№ 148 Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem. פרייז 20 גראשען Lodzer Tageblat

לאָדזער טאָגעבלאַט

21-טער יאָהרגאַנג | 26 czerwca. 1928 ר. | דינסטאָג, ח' תמוז תרפ"ח | רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: פּיאָטרקאָווסקע 18. טעלעפאָן: אין רעדאַקציע 57, אין אַדמיניסטראַציע 47

נאַבילע איז א קראַנקער אַנגעקומען קיין קינגסביי

אַמונדסען שיקט אַרויס פּערצווייפעלטע געשרייען נאָך הילף

שטאַקהאָלם, 25. יוני. (פּפּ. צום „ל. ט.") דאָס שוועדישע לאַנד שיץ מוזיקערים האָט בעמיהן פון קאָפּענהאַגען אַנגעבעגן אַן אויספאָרלוכן ראַפּאָרט וועגן דער רעטונג פון נאָבילע. נאָבילע, דער ראַפּאָרט שטעלט מורים כל פּשטט, אין אין לעמען מאָמענט פאַר דער רעטונג האָט געגאָלן. נאָבילע עטלעכע טאָג געבאָמען הולף ח"ל'ן ראַריאַ אַפּאַראַט. ער האָט אויסגאַרמערט, אין האָט אויסגעלייגן פון שפּיצבערגען און מוטיגמערונג מוט זיך די מלשירים צום אַראָפּלאָזען זיך, און ער תיפף אָפּגעפלוגען צום נעם. נאָבילע, דער אַראָפּלאַן האָט זיך אַראָפּגעלאָזט אויף דעם שוואַמען מיר, און דער אַראָפּלאַן האָט אויסגעמערען שוט אין.

דאָס נעשען אַן מיטמאָר שוט אין דער לופט פליהערי.

צווישען דער מאַנשאַפט אין געוואָרען אַ געוואַלדיגע שמחה. אין אַן פאַר מינוט אַרום אין שיין דער אַראָפּלאַן אָפּגעפליגען מיט'ן נאָבילע. נאָבילע לינען קומענדיג. אַ מיטמאָר שוט אין דער לופט פליהערי.

צווישען דער מאַנשאַפט אין געוואָרען אַ געוואַלדיגע שמחה. אין אַן פאַר מינוט אַרום אין שיין דער אַראָפּלאַן אָפּגעפליגען מיט'ן נאָבילע. נאָבילע לינען קומענדיג.

אַמסלאַ, 25. יוני. (פּפּ. צום „ל. ט.") דער געראַטעוועטער גוט. נאָבילע גענעמען זיך אין אַ דרעהאָרגעל געזונט־שמאַנד. דער בלוט אַפּליף צוזאַמען מיט דער הייסער מעטפּעראַטור האָט אַרייגעגעבראַכט אַ קאָמפּליקאַציע אין דער קראַנקהייט. די ראַדיאָירונ נעבען אַנדער דיר בעסערע האָפנונגען.

די אויטאָליענישע און שוועדישע פליהער נעמען זיך אונדז צו ראַטעווען גאַנצע 5 חברים, וואָס זענען געבליבען אויפ'ן אייז.

אַמסלאַ, 25. יוני. (פּפּ. צום „ל. ט.") דאָ און אַנגעקומען אַ ידיעה, אַז די גרופּע פון נאָבילע'ס עקספּעדיציע, וועלכע איז אַוועקגעפאָרען געוואָרען מיט דער „אומאַליע" דאַרף זיך געפינען אויף צפון מערב פון דעם אָרט, וואו נאָבילע איז געראַטעוועט געוואָרען.

די ראַזונג גרופּע געפינט זיך אין אַ האַפן: גנסלאַזער לאַנד.

אַמסלאַ, 25. יוני. (פּפּ. צום „ל. ט.") דער כאַוועטישער אייז מרעלער „מאַלי־גין", וועלכער געפינט זיך אונדז אויף אַפּין מרח פון דער „בעי־נשער אונזעל" האָט געבעטן ענדערן זיין ריכטונג, ווייל דאָס אייז חאָט אונדז פערשטעלט דעם וועג. דער אייז פרעלער וויל זיך אונדז דורכשלאָגען אַ וועג צום „פּראַצע יאַנשע־לאַנד". „מאַלמגין" האָט שפּלעכט מאָל דערדאַלטען ראַריאַ סיגנאַלען פון אַמונדסען. מען רעדענט דערויפן, אַז אַמונדסען געפינט זיך מיט זיין חברים־פלאַן און דער מאַחנט פון „בערישען אינזעל".

די ראַריאַ סטאַציע פון דער אונזער אונגאַ מעלדעט, אַז זי האָט זיך פערבינדען מיט אַמונדסען, וועלכער בעט אַז די ראַריאַ סטאַציע זאָל אונדז אַנפאַרמירען וועגן מצב פון וועטער און אויב עס אין דאָ אַ מעגלעכקייט אַראָפּצולאָזען זיך.

אַמסלאַ, 25. יוני. (אַטע) ריז נאָרוועגישע שיף „אַרטיקאַ", וועלכער אין אַנגעקומען פון קינגסביי האָט אויפ'ן וועג אויפגעלאָזט אַ ראַריאַ דעפּעשע, וואָס

אַדרעס איהר אויף ערהאַלטונג
געדענקט!
דאָס איהר מוזט איינקויפען אייער קאַסמעטיק
ווי: פּערפומען, זייפען, געזיכטס־קרעמען, פּודער
נור אין די בילינסטע כוועלע פון דער ערשטער קאַנקור ענץ־פּערפומעריע
S. BUCHWEITZ, PIOTRKOWSKA 22
Telefon Nr. 31-43

Dr. M. Goldfarb
זוהאַדזקע 18.
מיט אַנדערשטאַנד — פרעמדע לענדער
דרייס־ווער־ארבעט אין נעפרעלעכסטן־קראַנקהייטן
פון 8—10 פרי, 5—8 אָוונט, 12—1 אין נאַכט
טעל. 68-61

צו דער חתונה פון אונזער פריינד
ח' בנימין גרינוואַלד
מיט פר"ל לובא סווירסקאַ
וועלכע קומט פאָר הייגט אין ווילנא גראַטולירען
הערצליך און וואונשען די עלטערן פיל נחת
דוד בלייוויס און פאַמיליע.

Bank Rzemieślniczy w Łodzi
Południowa 4,
Spółdzielnia z ograniczoną odpowiedzialnością.
מאָרגען מיטוואָך, דעם 27-טען יוני, הויבט אָן איהר פּעטיגקייט די
1-טע אָפּטיילונג פון דער האַנדווערקער־באַנק
אויף גייערס־ראַיאָן רזשגאַווסקאַ 7.
די באַנק שטעהט אונטער דער אויפזיכט פון די אַרטיגע אָנגעזעהענע פּעקנים: מ. פּלאַצקער, ז. סליי, ב. ענגעל, א. ראַזענבוים, ה. עפּשטיין, מ. גאָלדהירש, ל. ברזשעזשינסקי. די באַנק גיט אַרויס הלוואות, מאַכט דיסקאָנטאָ, נעמט אָן הערקסלען אויף אינקאַסאָ אויף באַנק פּוילען, און אַרלעדיגט אַלע אַרט באַנק־אָפּעראַציעס.
מיט אַכטונג
דער ראַט און פערוואַלטונג.

השבת אבדה
ס'איז פערלוירען געוואָרען אַ פּראָטעסט אויף 100 זלאָטעס, צאָהלבאַר ד. 7/VI אין קאָנין אויסשטעלער א. לעפּמאַן אָרדער ס. לעפּמאַן, ב. זילבערבערג, מ. מאַרקאָווסקי, מ. וואָלף. דער פּראָטעסט האָט פאַר קיינעם קיין ווערט. אָפּצוברענגען צו הערכ פּאָלודניאָווע 6.

Dr. Różaner
שפּעציאַליסט פאַר הויט־הענערישע קראַנקהייטען און פּיינער־שוועכע.
העלונג מיט קוואַרץ־שפּראָהלען און דיאַטעריע
Dzielna 9 (Narutowicza) 28-08 טעל.
פון 8—10, 5—8, פרויען 3—4.

Dr. med. B. Donchin
ספּעציאַל־אַרצט פאַר אייעס־קראַנקהייטען.
צוריקגעקומען קיין פּוילען.
עמפּ אַן סאָנטאָג, דינסטאָג, מיטוואָך און דאָנערשטאָג
פון 10 ביז 1 און פון 4—7 נאָכמ.
מאַניושקי 1 Moniuszki טעל. 9-97.

Dr. med. A. Mazur
ספּעציאַל־אַרצט פאַר אויערן, נאָז און האַלז־קראַנקע.
מיט הויך שטום און שפּראַך־פעהלער
האָט זיך איבערגעצויגען אויף
וויסאָקאַנייא 65
אָנגעגעבן אויך דורך פּיעסריק 46) טעל. 66-01
נעמט אָן פון 12½—1½ און פון 3—5 נאָכמ.

Dr. med. I. Lipkowicz
ספּעציאַל־אַרצט פאַר רענטגענאָלאָגיע
רענטגען־אונטערזוכונגען (אויפנאַמען און דורכלעכטונגען)
רענטגען־טעראַפּיע (קרעבס און שוועכקייטס־בעהאַנדלונג).
נעמט אָן טעגליך פון 9—3 נאָכמ. אין אַמבולאַטאָריום
פון דער פּאָליצי מילינסקי 152, טעלע. 16-82.
(אין הויז פון דער שטאָט־סטאַראָסטוואָ)

פלעגט די פיס
PEDICURE
S. Łódzki
Trauguta 5 (Krótka), m. 10
טעל. 70-37. נעמט אָן פון 11—2 און 4—7 אָוונט
גמאַטונגער אָסיסטענט מיט מיסטער עלטמאַן
(הייגער־אויגען־פּנסטעלס אין לאָנדאָן).
ספּעציאַליסט צו אַקוטיגען הייגער־אויגען און הערנהויט
הי ארטיגמאַטיסטע גיקעל אַהרע שטאַרקאַן
מאַסאַזשירט די פיס.

Dr. Niewiażski
SIENKIEWICZA 34, tel 59-40
ספּעציאַל־אַרצט פאַר פּיפּילים, פּריסקע און פּעגקע־שוועכע
בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ־שפּראָהלען.
נעמט אָן פון 5—9 אָוונט.
זונטאָג און הגאות פון 1—11 פרי.

טעגליך פאַקעד־זעצער
הי אויך מיט שוויאַדעסטעס
ST. FELCZER
B. JOSKOWICZ
פּולנאַצנאַ 4 Północna טעל. 41-86
נעמט אָן טעגליך פון 8—11 פרי און פון 4—6 נאָכמ.

Dr. med. L. Pikielny
ספּעציאַל־אַרצט פאַר
נערען, בלאָזען און האַרן־קראַנקהייטען
Nawrot 8, tel. 19-90
נעמענט פון 4—7 אין אָוונט.

Dr. Z. Rakowski
ספּעציאַליסט פאַר אויערן, נאָז
האַלז און לונגען־קראַנקהייטען
קאָנסטאַנטינער 9, טעלעפאָן 87-61.
שפּרעכשטונדען 12—2 און פון 5—7.
קעסט אויך אין אין ספּעציעל זאַמרזטער זי פון
ביז 11 אין פון 2 ביז 3 נאָכמ. 95

Dr. med. E. Szereszewska
Wiśniewa-Góra, Willa Kronicera
קינדער־קראַנקהייטען.
נעמט אָן פון 10—11 פרי און פון 4—5½ נאָכמיטאָג

Dr. B. ROBINSON
אינערע און קינדער־קראַנקהייטען
האָט זיך איבערצוגעבן אויף
פּעטריקויער 10 טעל. 81—86
נעמט אָן פון 3 ביז 4 נאָכמיטאָג 2842

דער ערשטער
כשר פּענסיאָנאַט כש
— אין —
„ELIDA" פאַדעמביע
מיט דערוואַקסענע, יונגענד און קינדער
איז ערעפנט געוואָרען 5 מינוט גאַנג פון טראַמוואַי.
די יונגענד געניסט פון אַ ספּעציעל מוטערליכער אויפזיכט. די נעבעדע פון פענסיאָנאַט געפינט זיך אין דער פּראַכטפולסטער און טרוקענסטער געגענד פון אַ סאַסנאָווען וואַלד. די עלעגאַנטע אייניריכטונג ענטשפּרעכט די לעצטע פאָדערונגען פון היגיענע און בעקוועמליכקייט. די צימערן זענען הויך, העל, זונניג. צו דער בעקוועמליכקייט פאַר די ג' געסט איז אויך פאָרהאַנען: אַ פרי זיער, בעדער און אַ לעזע־זאַל, וואָס איז פערזאָרגט מיט דער טעגליכער, אינלענדישער יודישער פּרעסע.
אַנגענעהמער צייט־פערטרייב.
אינהאַבער: שמואל לוגינסקי.

צו דער פערלאָבונג פון אונזער ל. קוזינע
חנה האַמבורסקאַ
מיט ח' מענדעל באַנקער
גראַטולירען הערצליך און וויגשען פיל גליק
משה פאַזנאַנסקי און פאַמיליע.

יחד עם כל תושבי עירנו אנו מבכים את האבדה הגדולה שאבדה לנו מחלקת מאתנו נשיא הכבוד של ועדנו
הרב פנחס ווינזפּט זצ"ל
זכרו לא ימוש מאתנו נצח. המנחם ציון ינחם את משפחתו המתאבלת.
ועד דבית הכנסת
(ווילקא)

אַכטונג, בעקער־מייסטער אין לאָדז!
היינט, דינסטאָג 6 אָוויגער אָוועגד
קומט אַלע אין אייגענעם לאָקאַל פּאַמאַרסקאַ 15
די יעהרליכע אַלגעמיינע פערזאַמלונג
מיט אָלגענדען טאָג־אָרדנונג: 1) וואָהל פון אַ פּרעזידענט, 2) קאַסע־בעריכט, 3) פאָרלעזען דעם פּראָטאָקאָל פון דער רעוויזיאָנס־קאָמיסיע, 4) בעשטעטיגען דעם בודזשעט פאַרן יאָהר 1928. 5) קרישיק, 6) וואָהל פון אַ נייע פערוואַלטונג און רעוויזיאָנס־קאָמיסיע, 7) פערשיעדענעס.
מעמערקונג: אין די פערזאַמלונג נעמען אָנטייל אונזערע חברים סיים־דעפּוטאַט חיים ראַסנער פרעזעס פון ווערשעווער בעקער־מייסטער. פעראיין מ. ווילנער, מ. סלומאָוויטש און פּעקרעטאַר ווייַדענפעלד
מיר בעטען צאָהלרעך און פּינקטליך צו ערשיינען.
די פערוואַלטונג פון בעקער־מייסטער־פעראיין
פּאַמאַרסקאַ 15.

געפענט דעם שלום-קאָנגרעס אין וואַרשע

זיצונג פון מיניסטאַרען-קאָבינעט מיט'ן פּרעזידענט

דער שלום-קאָנגרעס אין וואַרשע.

וואַרשע. (טעלעפאָניש) דער אינטערנאַציאָנאַלער שלום קאָנגרעס האָט זיך געלמען 11 פאַרמיטאָג געעפנט אין זאַל פון וואַרשאַווער שטאָט ראַט.

דער פּרעזעס פון קאָנגרעס, מאַגיסטער בּערוכאָוו און פּראָפעסאָר דו שבוזשעק, דער פאַרשטעהער פון דער רעגירונג און דאָן האַלט ער אַ גלענצנדיק און אַנטוזיאַסטישע רעדע וועגן די ציל און אייגנאַרטן פון קאָנגרעס. אינטערעסאַנט צי דער רעדנער פון פּילזודסקי אויף די אַלט פאַטמאַר פון שלום, זאָגט ער זיך אַרויס, אַז הגם ער האָט אַ פּאַטריאָט אַז לויט מיט אַלע פערזון פון דער בשמח דאָס פאַטערלאַנד, וואָלט ער דאָך געטרעטן פאַר אַ מלחמה, וויל דאָס פאַטערלאַנד און נושט פון מלך, וויל מען בערעדט ברענגען פּלוטונג פון כנות.

דאָס געהט דער רעדנער אויבער צו דער ליגע פאָנ'ס שלום און אַנדראַפּאַ און ער זאָגט צווישען אַנדערען, אַז עס אין זעהר שלעכט, ווען פרוסן שטעען נעמען אויף זיך די דאָל פון וואַרשאַווער.

אַלס שטעל פערטרעטער פון אויסערמיניסטער זאַלעסקי בעגריסט דער וויצע מיניסטער וווסאַוויטש, אַז ער זאָגט, אַז פּילזודסקי האָט אַ'אַלטע סאַראַיציע פון גלייכהייט און פרייהייט צווישען די פעלקער. די פּילזודסקי מלוכה און בעהערשונג לויט אויפרעכטיגע שלום מעדאַנצען אַז האָט קוינטאַל נושט געפּהרט פון אַטמאָספעריאַלטשע פאַליטיק. די פּילזודסקי ערבעט און דער פעלקער ליגע האָט זעהר פיל מעגלעכקייטן צו פערפעסטיגען דעם שלום און אַנדראַפּאַ.

דאָס געהט אַ נאָטיץ רוהה בעגרוסט געגען. פּרעזידענט סאַמענסקי — און מאַ מען פון וואַרשאַווער מאַגיסטראַט, סטעפאַנער — און נאָמען פון דער „לתן פאַר מענשען רעכט", דער בעגרעטער

ציוצונג פון מיניסטאַרען-קאָבינעט איז שלאַם.

וואַרשע (טעלעפאָניש) אונטערן פאָרזיץ פון פּרעזידענט מאַשטשיצקי אין שלאָס, איז געהאַלטן פאָרגעקומען אַ זיצונג פון מיניסטאַרען-קאָבינעט בראָש מיט מאַרשאַל פּילזודסקי און ה. פּרעמיער בּאַרטעל. עס געהען קלאָנגען, אַז מען האָט דאָרט געזאָלט רעדען וועגען דעם פּלאַן פון דער אַרבעט בעת דעם אורלויב פון מאַרשאַל פּילזודסקי.

פולק. סלאַוועק האַלט רעדעס וועגן ענדערונג די קאָנסטיטוציע.

וואַרשע. (טעלעפאָניש) אין דו סיום דרוזשען האָט זיך פערשפּרוטן אַ קלאַנג, אַז אַזן דער צעט פון די פערשען וועט דער פּרעזעס פון „אוזשאָל", פולק. סלאַוועק אַרומפאָרען אויבערן נאַטאָן לאַנד מיט אַ רעפערעט וועגען דער נייער „וועגנדונגען צו שטאַרקן דו קאָנסטיטוציע".

באַחו-קאָנטראַסטראַפע הינטער שערפּץ.

וואַרשע. (טעלעפאָניש) בעלעטן אַרום 1 בעגאַלט אין בעי דער סטאַציע לעזנוש צווישען שערפּץ און לובאַטש פאַרגעקומען אַ באַחו פּאַסאַזירונג. די סאַ מאַסטראַפּע איז פאַרגעקומען מיט אַ פאַסאַזשיר צוג, וואָס איז געלאָפען פון לובאַטש. 5 פּערזאָן זענען פערוואונדעט געוואָרען. מ'האָט זיי גענומען אין לובאַטשער שפּיטאָל אַרום. די באַחו מאַטעריעל אויף יענער לינע איז אויבערגעריסען בעת 9 אין דער פרות. די פּאַליציי פירט אַן אויפמערקזאַמקייט פון די סבות פון דער קאַטאַסטראָפע.

גימנסיה עברית
של י. קאַצנלסון
Gimnazjum Humanistyczne I. Kacenelsona
Cegielniana 28, tel. 51-79.
אָנמעלדונגען מן נעמען שילער טאָג-טעגליך פון 9—2 און פון 4—6 נאָכמ
די דירעקציע

ארעסטירט די מיליטער דאַקטוירים אויז 2 „מאַכערס" פון לאָס.

לעמבערג, 25 יוני (ספּ. צום „ל. ט.") נעכטן שפּעט אין אָוונד האָט די פּאָליציי דורכגעפירט רעוויזיעס אין פּשעמישל לאַנצוס און לעזשאַיסק אין צו זאַמענהאַנג מיט אַנ'ענדעקסער אָפּערע פון בעפרייען אויף אַנ'אונלעגאַלען אופן מיליטער-פּליכטיגע פון דינסט. אַלס רעזולטאַט פון די רעוויזיעס זענען ארעסטירט געוואָרען דער קאַפּיטאַן ד"ר שמוגעלסקי פון פּשעמישל, דער פּאַוויאַטאָווער ד"ר קרעץ פון פּשעמאַרסק און ד"ר סערוואַצקי פון לאַנצוט. עס זענען אויך ארעסטירט געוואָרען עטליכע מאַכערס. קראַנט און פּענסטער פון פּשעמישל, און הערנשטיין און שנעבורג פון פּשעמאַרסק.

אין מסך פון דער נאַכט זענען אַ חוץ רעם ארעסטירט געוואָרען 50 פּערזען.

קליינהענדלער זיך שחיט בעטייליגט איז די וואַהלען צו דער האַנדעלס-קאַמערן אין וואַרשע.

וואַרשע. (טעלעפאָניש) עהערעל מען, זונטאָג, הענען אין וואַרשע פאַרגעקומען די וואַהלען צו דער האַנדעלס-קאַמער, און די וואַהלען האָבען זיך בעטייליגט אַרום 500 מאַן. פון די גרויס-אונדרעסטאַנדלער האָבען יום טוב לכבוד דער רעפּובליק זיי האָבען אויך אַרויסגעשטעלט אַ גאַנצע רוטע פּאַסטאַלאַטען און די פּרעטן פון קלאַנגען און שול-לעזען, צו וועלכע די סאַציאַליסטען קאָנען בשום אופן נושט מסכים זיין.

אַ לאַבונגשט פון בערוטענדיגע פערזענלעכקייטן וואָס אויך נושט געלונגען צו שאַפען, ווייל די בעזונדערע פערזענלעכקייטען קאָנען נושט ארבייטען זעלבסט שטענדיג אויף דער הסכמה פון דער פּאַרטיי מיט צו דער אַרבעט יענער שטעלונג.

שווער צו שאַפען אַ קאָבינעט איז דייטשלאַנד.

אַ רעגירונג פון „בעדייטענדע פערזענלעכקייטען" אין אַ זאַך פון דער אונמעגליכקייט.

בערלין, 25. יוני. (ספּ. צום „ל. ט.") די הינטיגע מאַרגען צייטונגען שטעלען אונטער, אַז דער רעגירונגס-פּרעזעס אין אַ'אייסערגעוועהנליך פרומען שטיל, „וועלט צום אָבער" זאָגט אַרויס די אויפרעגונג, אַז בעי דונסטאָג וועט נושט אַרויסגעקומען קיין שום פּלאַקאַטיוו אין דער סוטאַציע. די צייטונג האַלט, אַז די פּלוטעג פּאַלאַוצייע וועט נושט פערוורשלוסן ווערען, ווייל די בעזונדערע פערזענלעכקייטען קאָנען נושט ארבייטען זעלבסט שטענדיג אויף דער הסכמה פון דער פּאַרטיי מיט צו דער אַרבעט יענער שטעלונג.

גענשלאָסען דער ציוניסטישער קאָנגרעס פון „טאַז".

וואַרשע (טעלעפאָניש) נעכטן אויבעד האָט זיך געשלאָסען דער צווייטער „טאַז", פאַרטרעטונג זענען פאַרגעקומען די ארבעטען פון די קאָמיסיעס. נאָכמיטאָג איז פאַרגעקומען אַ פּלענער-ויצונג. די שלוס-רעדע האָבען געהאַלטען ד"ר ברוצקוס און ד"ר גאָלדפלאַם.

די קאָלאָניזאַציע-אַרבייטען איז ביר-בידזשאַן.

מאָסקווע. (יטא) פון לאַבאָראַטאָרס טוילט מען מיט, אַז דאָרט זענען עטלעכע אַנגעקומען 151 יידישע אַרבעטער, וועלכע פאָרען אין יעקאַטערינאַ נוקאַלאַס, וואו זיי וועלען גרינדען ריזיגע פּלאַנטאַציעס. די אַרבעטער וואַרטען זעען זעהר וואַרם בעגרוסט געוואָרען דורך די פערטרעטער פון דער מאַלס, וועלכע האָבען זיי צוגעזאָגט יעדע מעגלעכע אַפּאַנאַזש, לא מאַיער, אַרום. ליפּאַטעווטש, ד"ר פּאַלאַק, פּראָפ. קוראַיוויר פון דער עקספּעדיציע פון „וויזוואַלעניע" און זשלאַוטסקי און נאָמען פון פּ.פּ.ס.

אַ שטאַרקען אינטערעס האָט אויף אַלעמען געמאַכט דער דעמאָנשטער פּראָפעסאָר מוזיטש, וועלכער האָט פאַראיאַרען בעקשען די נאָבעל פּרעמיע פאַר'ן שלום. ער האָט זיך אָפּגעשטעלט אויף די פּוילישע בעציהונגען און געזאָגט, אַז וועגן בעי דער מאָלט וואַרטען געשטאַנען אויף דער פּרוטיגע אַז זאָגט זיך דערלאָזן אַז די דעלעגאַציע פון פּוילען אַזאַ ווייל אויף דער פּרוטיגע אַז ער זאָל זיך בעזוכען אויף דער פּרוטיגע אַז עס ווערלוך טאָט אַן אַ לינע. בעי זען ערשטען אויף דער פּרוטיגע הילט דער זאָל פון אַפּלאַדיסמענטען.

עס זענען געהאַלטען געוואָרען אונגאַנגע רעדעראַטען און שפּאַט און אַזעטער אַז די זומאַנ אַבעלעגאַט געוואָרען אויף מאַר גען מעטוואַר.

ארעסטירט די מיליטער דאַקטוירים אויז 2 „מאַכערס" פון לאָס.

לעמבערג, 25 יוני (ספּ. צום „ל. ט.") נעכטן שפּעט אין אָוונד האָט די פּאָליציי דורכגעפירט רעוויזיעס אין פּשעמישל לאַנצוס און לעזשאַיסק אין צו זאַמענהאַנג מיט אַנ'ענדעקסער אָפּערע פון בעפרייען אויף אַנ'אונלעגאַלען אופן מיליטער-פּליכטיגע פון דינסט. אַלס רעזולטאַט פון די רעוויזיעס זענען ארעסטירט געוואָרען דער קאַפּיטאַן ד"ר שמוגעלסקי פון פּשעמישל, דער פּאַוויאַטאָווער ד"ר קרעץ פון פּשעמאַרסק און ד"ר סערוואַצקי פון לאַנצוט. עס זענען אויך ארעסטירט געוואָרען עטליכע מאַכערס. קראַנט און פּענסטער פון פּשעמישל, און הערנשטיין און שנעבורג פון פּשעמאַרסק.

אין מסך פון דער נאַכט זענען אַ חוץ רעם ארעסטירט געוואָרען 50 פּערזען.

קליינהענדלער זיך שחיט בעטייליגט איז די וואַהלען צו דער האַנדעלס-קאַמערן אין וואַרשע.

וואַרשע. (טעלעפאָניש) עהערעל מען, זונטאָג, הענען אין וואַרשע פאַרגעקומען די וואַהלען צו דער האַנדעלס-קאַמער, און די וואַהלען האָבען זיך בעטייליגט אַרום 500 מאַן. פון די גרויס-אונדרעסטאַנדלער האָבען יום טוב לכבוד דער רעפּובליק זיי האָבען אויך אַרויסגעשטעלט אַ גאַנצע רוטע פּאַסטאַלאַטען און די פּרעטן פון קלאַנגען און שול-לעזען, צו וועלכע די סאַציאַליסטען קאָנען בשום אופן נושט מסכים זיין.

אַ לאַבונגשט פון בערוטענדיגע פערזענלעכקייטען וואָס אויך נושט געלונגען צו שאַפען, ווייל די בעזונדערע פערזענלעכקייטען קאָנען נושט ארבייטען זעלבסט שטענדיג אויף דער הסכמה פון דער פּאַרטיי מיט צו דער אַרבעט יענער שטעלונג.

גענשלאָסען דער ציוניסטישער קאָנגרעס פון „טאַז".

וואַרשע (טעלעפאָניש) נעכטן אויבעד האָט זיך געשלאָסען דער צווייטער „טאַז", פאַרטרעטונג זענען פאַרגעקומען די ארבעטען פון די קאָמיסיעס. נאָכמיטאָג איז פאַרגעקומען אַ פּלענער-ויצונג. די שלוס-רעדע האָבען געהאַלטען ד"ר ברוצקוס און ד"ר גאָלדפלאַם.

דער יוד
פון אַמסטערדאַם
מיט WERNER KRAUSS
i D. JACOBINI
קיינליך „CZARY"
—אין—

איטאַליענישער פּלאַט ביי די ברעגעס פון יוגאָסלאַוויען

ציוויליענישע עסקאַדרע אָפּגעשוואָמען איז די יוגאָסלאַוויע וואַסער.

פּאַרען, 25. יוני. (אַטע) דער בשלאַ-מראַדער מאַרשאַלאַנט פון דער „פּאַ-רוזער „ס פּאַרען" מעלדעט פון נוס-אַנטדעקונגען פון אַ אויטאָמאָביל לויט אַן אַנגעשטעלטן אַנ'אַנגעשטעלטן אַנ'אַנגעשטעלטן אַנ'

לאָדזער טאַגעבלאַט

דער רעדאַקטאָר נעמט־אָן פון 6 ביז 7 אין אָוונד.
נישט באַשטעלטע מאַנוסקריפּטען ווערען נישט צוריקגעשיקט.

אדרעס: „Lodzer Tageblat", Łódź, Piotrkowska 16, Skrz. poczt. 16

טעלעפאָנען: פון רעדאַקציע 57. אדמיניסטראַציע 47.

ווי אזוי קען אייראָפּאַ אויסמיידען א ווירטשאַפטליכע קאַטאַסטראָפע

פאַראַלעל מיט דער אָנטוויקלונג פון די קאָמבינאַציע מיטלען שטרעבט די וועלט ווירטשאַפט אַלץ מעהר צו פאַרגרעסערן די ווירטשאַפטליכע אונדהייט.

דער אַטראַפּאַט, דער ראַדיאָ פאַרכאַפּן דען הענט וואַרשאַ מיט קאָנסטאַנטינאָפּאַל אַ סך כיבשר, און די פּאָסט לטשל, פאַרבינדט לאָדז מיט פּריטריקאָוו.

די אָנטוויקלונג פון קאַפּיטאַל און די ווירטשאַפטס־אָנבינדונגען, וועלכע האָבען געליטען פון דער וועלט־מלחמה, נעמט אַן אַלץ ברייטערע און גרעסערע פאָרם. אַזוי, למשל, האָט זיך דאָס נאַציאָנאַלע פאַרמעגען פון די פאַראייניגטע שטאַטען פאַרדאָפּעלט פון 1914.

אַנ'אַרבעטן בנשפול וווּקס אויף די אָנטוויקלונג פון דער אָנגלישער ווירטשאַפט. די אָנגלישע נאַציאָנאַל־עקאָנאָמיקער האָבען אויסגערעכנט, אַז דער אָנגלישער קוילנלעגער־שטרעבן האָט אַ פרעגט אַ שאַרען פון 2 הונדערט מיליאָן פונט.

די ראַזונג 2 הונדערט מיליאָן פונט בעטרעפט 4½ פּראָצענט פון אַלע חתלות, וואָס ווערען אין גרויס־בריטאַניען פּראָדוצירט אין משך פון אַ יאָהר. די גאַנצע יעהרלעכע פּראָדוקציע פון אָנגלאַנד בעטרעפט 3700 מיליאָן פונט. מיט הונדערט יאָהר צוריק האָט יאָנס גאַנצע פאַרמעגען פון גרויס בריטאַניען קוים אַנדראַפּען אַזאַ סומע. ס'איז דערוויל צו האָפען, אַז די מעגלעכקייט, וואָס אַפּרפּאַלאַנט פכדר די לאַקאַליזאַציע מיטלען וועט גלייכצייטיג עפּעס געבן אַ נעגאַטיוע קשבות פאַר דער ווירטשאַפט.

אין משך פון די לעצטע 50 יאָהר לאָזט זיך בעמערקען, אַז נישט קיינערלייא אויף די פסדר־ראַנג העלערונג פון די צעדיטס לויגען, וואָסטס יעהרלעך דער קאַפּיטאַלן די קאַפּיטאַלן פון דער וועלט־ווירטשאַפט, וועלכע זענען דערוויטערט נאָך אַ אַנדערן אין אויראָפּאַ. פאַרגעגן וווּקסט רינג רוהיק פון לענדער, וואו די ראַזונג קאַפּיטאַלען נעפינען זיך אויצט. בעת אין אויראָפּאַ האָבען די מאַנאַרכיען, נעגראַלען און דיפּלאָמאַטען מסריב געווען די פרוכטלעכע שטמוקלונג פון דער ווירטשאַפט לטובת אַנדערע צולען, האָט דאָס דאָמאַראַטישע און פּראָטעסטישע אַטמאָ־שפער, דאָס ס'האָט זיך אויך בעשטלוסן אויף דער מלחמה, אַנגעשטרענגט אַלע פּרעסען אויף דער אָנטוויקלונג און פאַר ברייטערונג פון אַנדער ווירטשאַפטס־גע־ביט. צ לוב דער מלחמה און די פון רעזולטאַטן אין אויראָפּאַ געשאַפן אַ נעפלי כען הונטערשטעלונג פון די אַנדערע קאָנטינענטן. אין אַמעריקע, אַזיע, אפריקע, אויסטראַליע, אַלע דאָרטן האָבען זיך אויפגעשטעלט אַ נייע אָנגעלעגענהייט, אַ נייע אָנגעלעגענהייט, וועלכע איז אַנדערש פון דער אַלטער אויראָפּאַ.

פרי צוריקצוקומען צו דער אָנטוויקלונג פון דער ווירטשאַפט, מוז מען אַנ'אַנערקענען, אַז אויראָפּאַ וועט נישט אַנ'אַנערקענען אַ ווירטשאַפטס געביט. דו דאָזיגע בעהויפּטונג, וועלכע קען בעשטעהן וועט דורך אַנצעלנע אַנדערע אַנדערע אויף וועלכע מיר דאַרפען לענען אַנדער ווירטשאַפטס פאַליטיק. די נאָטען פון די אַמעריקאַנישע גרויסע טרוסטס שטעהן זענען שוין אַנגעפראָפּט מיט אויטאָמאָביליען און דאָר שטערט דאָ לחלטין נישט וווּנטער צו דערהאַלטען און נאָך צו פערגרעסערן די פּראָדוקציע. יאָ, וואָס ס'וועט נאָך פאַרברויכט אויף אַנגעלעגען מאַרק, ווערט שפּאַרטערט.

פונקט אַזוי ווי דער פאַרד־אויטאָ אין דער פאַרד־פאַראַטאָר האָבען בעי אונז אַ אַפּעטיט, נישט קוקענדיג אויף גרויסע צאָל, פונקט אַזוי קומען צו אונז די אַמעריקאַנער קאַפּיטאַלען, וועלכע זענען אונדרינ און די פאַראייניגטע שטאַטען.

די פאַרד־אויטאָמאָביל האָבען גורם געווען דערצו, אַז ס'זענען געפאַלען די פּרעטיזען אויף אויטאָס און די

לאדזער כראניק.

די שקל-אקציע.

גלייכצייטיג מיט דער ארבעט פון פערשפרייטען דעם שקל פאר'ן יאהר תרפ"ח דורך די פערשידענע ארגאניזאציעס, האט דער פעראיניגטער שקל-קאמיטעט בעשלאסען אנצוהויבען א ברייטע אקציע אין דער שטאדט פון חוץ נו חוץ. די בפעלמעכטיגטע פון שקל-קאמיטעט וועלען צו דעם צוועק בעזוכען די יודישע איינוואוינער און דער קאמיטעט האט, אז קיין נאציאנאלער יוד וועט זיך נישט אנזאגען אויסצוקויפען דעם שקל און געבען דערמיט א בעווייז פון זיין פאזיטיווער בעציהונג צום אויפבוי פון ארץ-ישראל. דער פרייז פון חצי-יאהריגען שקל איז 1.50 זל.

נאכט-דיזשורען אין די אפטייקען.

הייגט דיזשורירען פאלגענדע אפטייקן:

וואלסשיצקי, גאסיורקאווסקא 37; דזניעלסקי, פיעטרקאווער 127; אליניצקא, וואלטשאנסקא 37; ליטווענער, פלאץ וואלנאשטשי 2; הארטמאן, פלינארסקא 1 און קאהאנע, אלעקסאנדראווסקא 180.

ארבייטער פון די שעכט-חייזער זיך אנגעשלאסען אין קלאסען-פעראיין.

(ש) די ארבייטער פון שעדמישען און באלוטער שעכט-הייזער, וועלכע האבען פערשפילט דעם שעריץ, האט איז אר-גאניזירט געווארען דורך די נ. פ. ר. האבען איצט זיך געווענדעט וועגען דזיגען ענין צום קלאסען-פערבאנד.

בעשטראפט מיט 1½ יאהר תפיסה

פאר שרייבען וועקסלען און נישט בעצאהלען

סענסאציאנעלע אפערע פאר'ז געריכט.

(ש) אין לאדזער קרייז געריכט איז פעלמען בעפראגט געווארען א פראצעס וועגען א וועקסל אפערע, און וועלכער עס זענען בעשולדיגט ירחמיאל פאזנאנסקי, ז. זשעלונסקי, בער בוימאן, לוב זונדלער און שמואל פרינלוך.

דער בעשולדיגטער נעם פאקט לאזט אנגיווען, אז פון דער וועקסל אפערע האבען געלומען מערערע סוחרים פון דער שוך בראנזשע.

ירחמיאל פאזנאנסקי און אין אפריל 1927 געקומען אין שוך געשעפט פון סטאנוסלאוי גראבאל, און פארשטאלט רינג זוך אלס א בעווייז פון אנ'עלעק-טרא מעלנישער בי ראה געגומען א פאר כאמאשען, וועלכע ער האט געדעקט מיט א פלומרישן שענדישען וועקסל. מיט א צייט שפעטער האט פאזנאנסקי ווידער געקויפט בי גראבאל'ן שוך און זו מע-אחלט מיט וועקסלען, אויסגעשטעלט דורך אן געווענסען יאקובאוויטש, פרינלוך בוימאן און אנדערע. סך הכל האט פאזנאנסקי געגומען שנמוארא פאר 1045 זל. ווען ס'און געקומען דער צאהל גנם שער-מוז, זענען די וועקסלען, וואס זענען אנב ווערט געווארען דורך פאזנאנסקי'ן, נישט אויסגעקויפט געווארען. גראבאל האט גענומען ליגען צו די אויסשטע-לער פון די וועקסלען און אויסגעשטעלט האט מען אזהם געווענען א פטר. אינצווישען האבען זיך אפגערופען אויך אנדערע קרבנות פון די דאזיגע וועקסל אויס-שטעלער, וואס האבען אפען ערקלערט, אז זיי זענען פאר די אנטשערשרופען נישט פערנטוואורטלוך, ווייל ס'האט זיי אויסגעשטעלט א מענער יעדראנער זאהן.

אין יאהר 1927 האבען קוילמאן און דובאשקין געקויפט בי דער פירמע „ברו דער שוואלבע" שוך מיט זאקען פאר 201 זל. דובאשקין האט בעצאהלט מיט מזומנים און אויך דערלאנגט א וועקסל אויף 200 זל., אויסגעשטעלט דורך פאזנאנסקי און ווערט פון שומעל-ביים.

דער פערקויפער פון דער פירמע שוואלבע האט צ גענומען דעם וועקסל. און א פאר מעג ארום אזו און דעמזעל-בען געשעפט געקויפט א נאנצע גרופע קוגים, דערגמער ירחמיאל פאזנאנסקי, און האט אנגעשטעלט תשמרר און זאקען פאר 180 זל. דעם בעטרעפט האט ער רעגולירט מיט א וועקסל אויסגע-שטעלט חדרך זשעלובאווסקי און זשו-ריורט פון זוזדלער, אלוא, אויף דער וועק-שעל איז געגומען געווארען פאר א סחו-רח עיבר לסוחר. און א פאר מעג ארום האט דער זשלבער פאזנאנסקי ווידער בעשהרט מיט זען משוך ח' שוואלבערס געשעפט און פאר א חיה געוואלט „אפ-מאלען" א וועקסל פון 94 זל. דערבי איז דער וועקסל געווען אנגעשריבען: י. פאזנאנסקי. ח' שוואלבע'ן איז פארגעקומען דו מעשה פערדעלטיג, ווייל א וועקסל מיט פאזנאנסקי'ס אנגעשריבען שרופט האט ער שוין געהאט. ער האט, אלוא, גערופען א פאליציאנט, וועלכער האט געפונדערט דעם קוגה און הד נריא ארגון.

אויי ציהט זיך א לאנגע סדרה אפע-רעס.

אין גערופט האבען זיי זיך אין דער שוטר נושם מרה נשוען. זיי האבען זיך נאר פערענטפערט, אז זיי האבען זיך נאר געמוזט ארויסגעהאלפען מיט טיבה וועקסלען.

לויט דעם פערהער פון פאזנאנסקי'ן איז אויספארשנגט אסט האט דער אנ-געקלאגטער איר „ציגשפוגט" צו דעם פערבריעלען ערקלערונג, אז ער, פאזנ-נאנסקי ציזאסען מיט זשעלונסקי'ן האט-בען געשלאסען א שותפות, פרי אויסצו-פירען שווינדלערישען דרך שלומען וועכסעל טראנזאקציעס.

דאס גערונט האט פאזנאנסקי'ן פער-משפט אויף אנדערהאלבען יאהר, זשע-לונסקי דאס זעלבע. בוימאן האט בע-קומען 8 חדשים. זוזדלער און פרינלוך זענען ערלערט געווארען פאר א נשוי-רוג און מ'האט זיי משפרטט.

אויף די מאבריק-מייסטער'ס בעקומען א 6 פראצענטיגע הוסחה

(ש) אויף דער הוסחה-פאדערונג פון די מאבריק-מייסטער'ס, וועלכע זענען בעשעפ-טיגט אין דער טעקסטיל-אינדוסטריע, האט די פערוואלטונג פון אינדוסטריעלער-פערבאנד אין פוילען בעשלאסען צו הטכערען די לויגען פון די מאבריק-מייסטערס אויף 6 פראצענט, די זעלביגע הוסחה, ווי ס'האבען בעקומען די ארבייט-טער. די מייסטער'ס האבען מסכים געווען אנצונעהמען די פארגלייכונג 6 פרעצענ-טיגע הוסחה.

אויספלוגען צו בעקענען זיך מיט די קאנאליזאציע-ארבייטען אין אונזער שטאט.

(מ) ביי צו רערמאגליכען די פארזער בעלעקערונג צו בעקענען זיך מיט די קאנאליזאציע ארבייטען, ארגאנזירט די קאנאליזאציע צאמוולונג פון מאגזין-שטעלער, וואס האבען אפען ערקלערט, אז זיי זענען פאר די אנטשערשרופען נישט פערנטוואורטלוך, ווייל ס'האט זיי אויסגעשטעלט א מענער יעדראנער זאהן.

אין יאהר 1927 האבען קוילמאן און דובאשקין געקויפט בי דער פירמע „ברו דער שוואלבע" שוך מיט זאקען פאר 201 זל. דובאשקין האט בעצאהלט מיט מזומנים און אויך דערלאנגט א וועקסל אויף 200 זל., אויסגעשטעלט דורך י. פאזנאנסקי און זשורירט פון שומעל-ביים.

דער פערקויפער פון דער פירמע שוואלבע האט צ גענומען דעם וועקסל. און א פאר מעג ארום אזו און דעמזעל-בען געשעפט געקויפט א נאנצע גרופע קוגים, דערגמער ירחמיאל פאזנאנסקי, און האט אנגעשטעלט תשמרר און זאקען פאר 180 זל. דעם בעטרעפט האט ער רעגולירט מיט א וועקסל אויסגע-שטעלט חדרך זשעלובאווסקי און זשו-ריורט פון זוזדלער, אלוא, אויף דער וועק-שעל איז געגומען געווארען פאר א סחו-רח עיבר לסוחר. און א פאר מעג ארום האט דער זשלבער פאזנאנסקי ווידער בעשהרט מיט זען משוך ח' שוואלבערס געשעפט און פאר א חיה געוואלט „אפ-מאלען" א וועקסל פון 94 זל. דערבי איז דער וועקסל געווען אנגעשריבען: י. פאזנאנסקי. ח' שוואלבע'ן איז פארגעקומען דו מעשה פערדעלטיג, ווייל א וועקסל מיט פאזנאנסקי'ס אנגעשר-שרופט האט ער שוין געהאט. ער האט, אלוא, גערופען א פאליציאנט, וועלכער האט געפונדערט דעם קוגה און הד נריא ארגון.

אויי ציהט זיך א לאנגע סדרה אפע-רעס.

אין גערופט האבען זיי זיך אין דער שוטר נושם מרה נשוען. זיי האבען זיך נאר פערענטפערט, אז זיי האבען זיך נאר געמוזט ארויסגעהאלפען מיט טיבה וועקסלען.

לויט דעם פערהער פון פאזנאנסקי'ן איז אויספארשנגט אסט האט דער אנ-געקלאגטער איר „ציגשפוגט" צו דעם פערבריעלען ערקלערונג, אז ער, פאזנ-נאנסקי ציזאסען מיט זשעלונסקי'ן האט-בען געשלאסען א שותפות, פרי אויסצו-פירען שווינדלערישען דרך שלומען וועכסעל טראנזאקציעס.

דאס גערונט האט פאזנאנסקי'ן פער-משפט אויף אנדערהאלבען יאהר, זשע-לונסקי דאס זעלבע. בוימאן האט בע-קומען 8 חדשים. זוזדלער און פרינלוך זענען ערקלערט געווארען פאר א נשוי-רוג און מ'האט זיי משפרטט.

Dr.
Józef Liebeskind
MARIENBAD,
Dom Hungaria.

פיגבאר פון יאהרגאנג 1907

מארגען דארפען זיך שטעלען צו דער פאבאר-קאמיסיע 1 (פאמארסקא 18) די יונגעלייט פון יאהרגאנג 1907, וואס וואוינען אויפ'ן שטח פון 8-טען קאמי-סאריאט און וואס זייערע פאמיליען-נעמען הויבען זיך אן מיט W, U, T, S ביז Wi.

צו דער קאמיסיע נומער 2, אויף אגראדאווא 34 דארפען זיך שטעלען די 1906-ער, וואס האבען בעקומען אדרע-שעניעס. וואס וואוינען אויפ'ן שטח פון 10, 12, 13 און 14-טען קאמיסאריאט פון אלע אותיות ד. ה. אלע 1906-ער וואס האבען אדרעשעניעס.

צו דער קאמיסיע נומער 3 אויף זאקאנטנא 82 דארפען זיך בארשטעלען די פרייוויליגע פון די יאהרען 1908, 1909 1910 וואס וואוינען אין די שטחים פון 1, 4, 6, 7, 10, 12, 13 און 14-טען פאליציי-קאמיסאריאט פון אלע אותיות.

צו די קאמיסיע דארף מען זיך שטע-לען פינקטליך 8 פריה. מען מוז מיטנע-מען א פאס אדער א צייגניש פון קאמי-סאריאט וועגען דער אויטענטישקייט פון דער מערזון, די „אדראשעניעס" אדער רעגיסטראציע-קארטען פון מאגיסטראט.

8-יעהריג יודיש מעדעל

ארומגעכאפט געווארען פון פלאמען

פון א פרימוס-מאשינע

(ש) די 8-יעהריגע יהודית גוטערמאן, קאמיענגא 2 איז בעת'ן אנצינדען א פרי-מוס-מאשינע, מיט וועלכער זי האט גיס געוואוסט ווי אויסצוגעהן, ארומגעכאפט געווארען פון די פלאמען. דאס האבען עקספלאדירט פון דער מאשינע. אויף די געוואלדען פון קינד זענען זיך צו-גויפגעלאפען די שטוב-מענשען, וואס האבען גענומען לעשען די ברענענדע אויף איהר מלבושים. דער ארויסגערופע-נער דאקטער האט ערטיילט די אפגע-בריהטע די ערשטע הילף, איבערלאזענדיג זי אין א גענוג ערנסטען צושטאנד.

אין וואַרשא איז געווען אנ'עקספּערימענט די אמת'ע אויפפיהרונג פון „גולם" וועט פאַרקומען אין לאָדז.

צו דער מאָרגענדיגער פּרעמיערע אין שמאָטישעו טעאַטער.

מארגען קומט פאר אין שמאטישעו טעאטער די אינטערעסאנטסטע פרע-מיערע פון הייסטיגען סעזאן — לוחות'ס בערוהמטע ווערק „דער גולם" אין דער פאראפראזע פון מאקס ארנשטיין.

די דאזיגע אויפפיהרונג איז אנ'אר-מומבליך גשעהענגוש אין עס איז אזוי מערעפאנט צו הערען, וואס דער השושר סאד אין בעארבעטונגען האט ווענען דעם וועגען זאגען.

ה' מארק ארנשטיין האט פאר א נויטווענדיגקייט צו עפענען דעם קוואל פון דער יודישער קונסט פאר דער פוילישער ביהנע.

דערמיט, — האט ער אונז געזאגט — מיין איך נישט אויסען, חלילה, צו פער-נויאישען די יודען, נאר די גויים צו „פעריודישען". דעם אנחוב האב איך געמאכט מיט'ן „דבוק" און איצט האלט איך בעים „גולם".

ס'איז נישט קיין צופאל, וואס כ'האב גראד אויסגעקליבען די דאזיגע צוויי זאכען. כ'האב דערין געהאט א געוויסע בונה. מיר מוזען קודם-כל בעקענען די קרישטליכע געזעלשאפט מיט דער שיינ-קייט פון אונזער לעבענדיג און מאלקלער.

אפילו מיט אונזערע אבערגלויבענס, מחמת אין דעם שפיגעלט זיך אבזולטסטען אן די נשמה פון מאלק. שפעטער האב איך בדעה איבערצוגעהן צו די ווערק, וואס שילדערן דאס הייגטיגע יודישע לעבען. די גאחענטסטע פיעסע, וועלכע כ'וועל אויפפיהרען אויף דער פוילישער ביהנע, וועט זען הכסטטארשטיגליך שלום-עליכם'ס „גאלדן-גרעבער".

אויב דער „דבוק" האט אויסגעדעקט פאר דער פוילישער גאס א שטיק עק-זאטיק, פערהערליכטען אבערגלויבען, איז דער „גולם" געווען פאר דער פוילישער נעזעלשאפט ממש אנ'ענטדעקונג.

בעת דער חיצע-פרעמיער בארטעל איז געווען אין וואַרשא אויף דער אויפפיהרונג פון „גולם", האט ער דערנאך צו מיר געזאגט:

— כ'האב גארנישט געוואוסט, אז די יודען פארמאגען אזעלכע שאהנע לע-גענדעס. דערויף האב איך געענטפערט דעם וויצע-פרעמיער.

— ווען די מיניסטאָרען פון די לע-דער, וואו די יודען וואוינען, וואלטען געקענט די יודישע לעגענדע, אין וועל-כער ס'ליגט דער פוד פון יודישען לע-בען, פון דער יודישער נשמה, דאן וואלט פיל לייכטער געווען צו קומען נישט נאר צו א פערשטענדיגונג, נאר צו א פול-שטענדיגען אויסגלייך צווישען די יודען און די אזוי גערופענע בעלי-הבתים פון לאנד.

איבערגעהענדיג צום „גולם" זאגט ה' ארנשטיין:

— דער „גולם" איז א מאסען-פראב-לעם. אויב לייזיק שטרייכט עס נישט שטארק אונטער, איז ער דערפאר, ווייל ער איז בכלל וועט פון דער פלאקאטען-ליטעראטור.

דער „גולם" לאווירט צווישען דעם נאציאנאלען משיח-פראבלעם און דעם פערזענליך אינדיווידועלען. מיין טענדענץ וועלכע כ'האב געפרעגט צום אויפ סדרוק אין דער פוילישער בארבייטונג, איז: דער מענש טאר נישט מעכאניזירט ווע-דען. אדער ער ווערט איינגאנצען א „גולם", אדער ער איז א מענש גלייך מיט אלעמען. דאס דריקט זיך גאנץ בולט אויס אין די ווערטער פון מהר"ל: „מיר ווילען מעהר נישט ווערטען אויף גאט געזאלבטען משיח. די דער-לייזונג וועט נישט קומען דורך תפלות און תחנונים, נאר דורך דער האנ". די דאזיגע ווערטער פיסבאליזירען די מע-שעריאליסטישע אויפאסונג פון דער וועלט-דערלייזונג.

— כ'האלט דעם „גולם" — זאגט ווייט-ער דער רעזישיסער — פאר דעם מעכ-טיגסטען ווערק אין דער יודישער לי-טעראטור.

דאס געשפרעך גאנט איבער צו דער אויפיהרונג פון „גולם".

— אין וואַרשא — זאגט ה' ארנשטיין — האב איך געבעטען צום אויסדרוק די מאסען-בעוועגונגען. כ'האב געמאכט א דריסטען פרוב, וואס דארף דערפיהרען צו דעם אויפיהרען טעאטער - פארשטע-לונגען אונטערן פרעזען הימעל. אין לאדז זאג איך זיך אפ פון דער ארענע - קאנ-צעפציע, צופאסענדיג זיך צו די ביהנע-געזעצען. דער הויפט-ארטיסט ה' קיאוו-סקי וועלכער האט מיט זיין שפילען דעם „גולם" געשטעלט אין שאטען דעם ערשטקלאסיגען אדווענטאווישע, וועט אויך אין לאדז שפילען די דאזיגע ראל. גיי וועלען זיין די קאסטיומען, וועלכע זענען געמאכט געווארען דורכ'ן קינסט-לער אנדזשיי פראנאשקא און דעם מע-היגען ארכיטעקט שמעון שירקוס. ה' שירקוס איז א גנאר שטערן אין דער טעאטער-ארכיטעקטור און ער איז אויך דער סערמאסער פון פראיעקט פון דער נייער וואַרשאווער שטאדט-אפערע.

וועלעגדיג מאכען א סך-הכל פון די פארשטעלונגען פון „גולם" אין לובלין, וואַרשא און איצט אין לאדז קען מען עס כאראקטעריזירען אויף פאלגענדען אופן: אין לובלין איז געמאכט געווארען א פרוב, אין וואַרשא — אנ'עקספּעריענט און די אמת'ע אויפיהרונג פון „גולם" וועט ערשט פארקומען אין לאדז. די בעציהונג פון די היגע פוילישע ארטיס-טען צום „גולם" איז צוואונדערונגס-ווערט. די ארבייטען ביי די רעפעטיציעס מעהר ווי זיי דארפען. די ארטיסטען, וואס האבען נישט בעקומען קיין ראלען זענען אמת'דיג מקנא זייערע חברים, וואס האבען יא ראלען. א טייל פון זיי האבען זיך פערשריבען כאטש אנטייל צו נעמען אין די מאסען-כצענעס. אין די אויפיהרונגען פון „גולם" וועט זיך אויך בעטייליגען דער כאר פון דער סינגאגאג אונטער דער לייטונג פון דיריגענט דראגאזשינסקי. די מוזיק גע-שעהט הויפטזאכליך פון לעווענדאווסקיס שאפונגען.

ה' ארנשטיין קומט ארויס אין א גע-זונדערער התפעלות, ווען ער צורעדט זיך וועגען לאדזער טעאטער-טובליקום:

— דער „דבוק" וואס איז אויפגעפיהרט געווארען אויך אויף דער פוילישער בינע אין וואַרשא, האט אבער זיין אמת'ן און גרעסטען ערפאלג געהאט אין לאדז. 62 מאל איז דער „דבוק" גע-שפילט געווארען אין הייגען ערשטען טעאטער און דערמיט האט ער געשלאגען אויף גאטס געזאלבטען משיח. די דער-לייזונג וועט נישט קומען דורך תפלות און תחנונים, נאר דורך דער האנ". די דאזיגע ווערטער פיסבאליזירען די מע-שעריאליסטישע אויפאסונג פון דער וועלט-דערלייזונג.

— כ'האלט דעם „גולם" — זאגט ווייט-ער דער רעזישיסער — פאר דעם מעכ-טיגסטען ווערק אין דער יודישער לי-טעראטור.

דאס געשפרעך גאנט איבער צו דער אויפיהרונג פון „גולם".

— אין וואַרשא — זאגט ה' ארנשטיין — האב איך געבעטען צום אויסדרוק די מאסען-בעוועגונגען. כ'האב געמאכט א דריסטען פרוב, וואס דארף דערפיהרען צו דעם אויפיהרען טעאטער - פארשטע-לונגען אונטערן פרעזען הימעל. אין לאדז זאג איך זיך אפ פון דער ארענע - קאנ-צעפציע, צופאסענדיג זיך צו די ביהנע-געזעצען. דער הויפט-ארטיסט ה' קיאוו-סקי וועלכער האט מיט זיין שפילען דעם „גולם" געשטעלט אין שאטען דעם ערשטקלאסיגען אדווענטאווישע, וועט אויך אין לאדז שפילען די דאזיגע ראל. גיי וועלען זיין די קאסטיומען, וועלכע זענען געמאכט געווארען דורכ'ן קינסט-לער אנדזשיי פראנאשקא און דעם מע-היגען ארכיטעקט שמעון שירקוס. ה' שירקוס איז א גנאר שטערן אין דער טעאטער-ארכיטעקטור און ער איז אויך שפילט געווארען אין הייגען שטאדטישען טעאטער און דערמיט האט ער געשלאגען אין הייגען רעקארד פון אלע אויפיהרונגען אין משך פון די לעצטע 12 יאהר.

און אויב דער „גולם" איז אויפגעגומען געווארען דורך דער גאנצער וואר-שאווער פרעסע מיט געוואלדיגער בע-גייסטערונג, בעצייכענדיג די דאזיגע אויפיהרונג אלס די גרעסטע קינסטלע-רישע געשעהעניש אין די לעצטע 5 יאהר, ווי וועט זיך נאך לאדז, דאס טע-אטראלע לאדז זיך בעציהען צום „גולם". זיכער נישט בלייבען הינטערשטעליג לגבי וואַרשא.

ה' ארנשטיין הויבט זיך אן דערמאנען אין זיינע יוגענד-יאהרען און ער שטעלט פעסט מיט א געוויסער גערויהרטקייט, אז אייגענטליך איז לאדז זיין וויגעלע, וואו ער האט אנגעהויבען זיין קאריערע אלס דראמאטורג.

— אויף דער היגער פוילישער ביהנע האב איך צום ערשטען מאל אויפגעפיהרט מיין „ווילנער בעל הבית'ל" און כ'האב דאן געטפלעקט צוויי פוילישע ארטיסטען, וועלכע פערנעהמען הייגט אין דער פו-לישער ארטיסטען-משפחה דעם אויבען-אן, דאס זענען: וואוויטשעך ברודזינסקי און יערזשי לעשטשינסקי.

— אין לאדז האב איך געשאפען די ארטיסטען-גרופע „דראמאטישע קונסט", וועלכע האט א צעט דא געשפילט מיט גרויס ערפאלג און מיינעווירקונג צום הויבען דעם מצב פון יודישען טעאטער אין לאדז.

כר.

ווערגעו דעם פאלמעסען די מתים אין ראדאגאשטשער שפיטאל.

וואס זאגט ווערגען דעם דער מאגיסטראט.

אין צוזאמענהאנג מיט די פארהאור-פען און פראטעסט-פערזאמלונגען, וועלכע זענען אנגעגאנגען געהאלטען דורך „חסד של אמת" געגען דעם פאלמעסען די מתים אין ראדאגאשטשער שפיטאל, הענען וואס מיר האבען געשריבען אין די פריהערדיגע נומערן פון „לאדזער טאגעבלאט", טייל אונז מיט דאס פרעסע-ביורא דעם מאגיסטראט פאלגענדעס:

1. דאס פערהאלטען לענגער די מתים אין טויטען-שטיבעל בעים שפיטאל אידער מ'גיב זיי ארויס צו קבורה, קומט פאר צוליב פאלגענדע טעמען: א) הען דאס שפיטאל ערוואַרט די דערלויבניש ארויס-צוגעבען דעם בר-מינן פון דער פראקו-ראטור, עווענטועל פון דער פאליציאישער מאכט. ב) הען די קרובים פון פערשטאר-בענעם ערקלערען, אז זיי פלעגען חעלען זיך פערנעהמען מיט דער קבורה, אבער דערנאך ענדערן זיי זייער בעשלוס. ערשט דאן קען דאס שפיטאל זיך פער-נעהמען מיט דער קבורה אויפ'ן חשבון פון דער שטאט.

2. וואס שייך דאס ארויסגעבען פער-ארדנונגען צו פאלמעסען די מתים, ער-קלערט די שפיטאל-פערוואלטונג, אז זי לענקט זיך נישט דערבי קען שום פערזענליכע, נאציאנאלע, צי רעליגיעזע מאטיוון, נאר זי שטיצט זיך אויסשליס-ליך אויף די געזעצליכע פארשריפטען, וועלכע פערלאנגען צו פאלמעסען די מתים.

דאס הערט אלוא אדזרכגעפיהרט: א) לויט א פערארדנונג פון דער מאגיסטר-אליצייטישער מאכט, ב) לויט א פער-ארדנונג און פערזונג פון דער געריכטס-מאכט, ארט דער טויט איז געקומען הען דער קרענקער האט זיך נישט געטינען קען 24 שעה אין שפיטאל און ג) ווען מ'קען נישט פעסטשטעלען די סיבה פון טויט. דאס פאלמעסען די ברוי גע-לעמאיזהסקע, הענען וועלכער ס'איז דערמאנט געווארען אין „לאדזער טא-געבלאט", איז שאקי געשעהן דערפאר, מחמת די קראנקע איז נישט געווען אין שפיטאל קיין 24 שעה.

3. אויפ'ן יסוד פון די אויבען אויס-גערעכענטע געזעצליכע פארשריפטען האט מען אין ראדאגאשטשער שפיטאל געפאלמעסט אין יאהר 927 זיבציג מתים אויף דער אלגעמיינער צאהל טויט-פאלען, וואס האבען בעטראפען אין שפיטאל 422, דאס מאכט אויס 16,5 פראצענט. דאגעגען אין יאהר 1928 האט מען פון ערשטען יאנואר ביז'ן 21 יוני געפאלמעסט נאר 30 מתים אויף דער אלגעמיינער צאהל טויט-פאלען 228 ד. ה. 13,4 פראצענט.

* * *

די ערקלערונג פון מאגיסטראט איז א גערעכטע אפער אויף די פארוואורפען, וואס זענען געמאכט געווארען דעם אר-דיזירענדען דאקטער קראקאווסקי, זענען געווען גערעכטע. עס איז א חידוש, וואס גראד ד"ר קראקאווסקי, געגען וועמען די פראטעסטען זענען געווען געווענדעט, געפינט ניט פאר נויטיג דעם ענין אויס-צוקלערען אויף מען זיין זייט.

ד י ר ע ד.

יאסעלע ראזענבלאט קומענדע וואך איז לאדז.

יאסעלע ראזענבלאט, דער „קעניג פון די חזנים" אין אמעריקא, וועט די קו-מענדע וואך קומען קיין לאדז און דא האבען דעם 4-טען יולי א גרויסען קאנ-צערט אין „פילהארמאניע".

יאסעלע ראזענבלאט אויפטריט אין בערלין איז געווען אנ'אונגעהויערער ער-פאלג און הי די. קריטיקער האבען גע-שריבען האט בערלין אזא וואונדערבא-רען טענאר שוין לאנג נישט געהערט. פאר די יודען איז בערלין איז דער קאנצערט אין דער אלגעמיינער אנ'אמת'ער יום-טוב די ידיעה, וואס האט זיך נייכטע פער-שפרייט וועגען פארשטעהענדע קאנצערט אין לאדז, האט איז אלע קרייזען ארויס-גערופען דעם לעבהאפטסטען אינטערעס.

89 יודישע ציימונגען ערשינען אין פוילען אוי 1410 פוילישע.

פרעסע-קאטאלאג „פארא".

פ'איז ארויס פון דרוק דער פירסער יאהרגאנג פון דער פרעסע-קאטאלאג „פארא", אין וועלכען ס'געפינט זיך אנ-איבערזיכט פון אלע צייטונגען און זשורנאלען, וואס ערשיינען אין פוילישער רעפובליק.

פון דעם קאטאלאג איז אז זעהן, אז אין גאנץ פוילען ערשיינען 1539 פו-לישע צייטונגען, זשורנאלען און צייט-שריפטען, 118 דייטשע צייטונגען און זשורנאלען, 89 יודישע, 58 אוקראאינישע, 5 ווייסרוסישע, 4 ענגלישע, פראנצויזי-שע, ליטווישע און רוסישע צו 8 און 1 איטאליענישע צייטונג.

דעם ערשטען פלאץ פערנעמט וואַרשא, וואו ס'ערשינען 410 צייטונגען, לעמבערג האט 165 צייטונגען דערנאך קומט פוזען (157), קראקא (147), ווילנא (66) און ערשט אויפ'ן זעקסטען פלאץ קומט לאדז מיט 59 צייטונגען און זשורנאלען.

אין קאטאלאג ווערען אויך אנגעגעבען גענויע אדרעסען פון אלע צייטונגען, ווי דער כארעקטער און פאלי-טישע ריכטונג פון דער צייטונג, די גרויס, פרייז פון אבאנסען א. ד. ג.

אין אליעמיין מאכט דער קאטאלאג א גוטען איינדרוק הן צוליב זיין אויסער-ליכען עסטעטישען אויסזעהן, הן צוליב דעם ריכטיגען אינפארמאטיוען אינהאלט.

ווערגעו דעם פאלמעסען די מתים אין ראדאגאשטשער שפיטאל.

וואס זאגט ווערגען דעם דער מאגיסטראט.

אין צוזאמענהאנג מיט די פארוואור-פען און פראטעסט-פערזאמלונגען, וועלכע זענען אנגעגאנגען געהאלטען דורך „חסד של אמת" געגען דעם פאלמעסען די מתים אין ראדאגאשטשער שפיטאל, הענען וואס מיר האבען געשריבען אין די פריהערדיגע נומערן פון „לאדזער טאגעבלאט", טייל אונז מיט דאס פרעסע-ביורא דעם מאגיסטראט פאלגענדעס:

1. דאס פערהאלטען לענגער די מתים אין טויטען-שטיבעל בעים שפיטאל אידער מ'גיב זיי ארויס צו קבורה, קומט פאר צוליב פאלגענדע טעמען: א) הען דאס שפיטאל ערוואַרט די דערלויבניש ארויס-צוגעבען דעם בר-מינן פון דער פראקו-ראטור, עווענטועל פון דער פאליציאישער מאכט. ב) הען די קרובים פון פערשטאר-בענעם ערקלערען, אז זיי פלעגען חעלען זיך פערנעהמען מיט דער קבורה אויפ'ן חשבון פון דער שטאט.

2. וואס שייך דאס ארויסגעבען פער-ארדנונגען צו פאלמעסען די מתים, ער-קלערט די שפיטאל-פערוואלטונג, אז זי לענקט זיך נישט דערבי קען שום פערזענליכע, נאציאנאלע, צי רעליגיעזע מאטיוון, נאר זי שטיצט זיך אויסשליס-ליך אויף די געזעצליכע פארשריפטען, וועלכע פערלאנגען צו פאלמעסען די מתים.

דאס הערט אלוא אדזרכגעפיהרט: א) לויט א פערארדנונג פון דער מאגיסטר-אליצייטישער מאכט, ב) לויט א פער-ארדנונג און פערזונג פון דער געריכטס-מאכט, ארט דער טויט איז געקומען הען דער קרענקער האט זיך נישט געטינען קען 24 שעה אין שפיטאל און ג) ווען מ'קען נישט פעסטשטעלען די סיבה פון טויט. דאס פאלמעסען די ברוי גע-לעמאיזהסקע, הענען וועלכער ס'איז דערמאנט געווארען אין „לאדזער טא-געבלאט", איז שאקי געשעהן דערפאר, מחמת די קראנקע איז נישט געווען אין שפיטאל קיין 24 שעה.

3. אויפ'ן יסוד פון די אויבען אויס-גערעכענטע געזעצליכע פארשריפטען האט מען אין ראדאגאשטשער שפיטאל געפאלמעסט אין יאהר 927 זיבציג מתים אויף דער אלגעמיינער צאהל טויט-פאלען, וואס האבען בעטראפען אין שפיטאל 422, דאס מאכט אויס 16,5 פראצענט. דאגעגען אין יאהר 1928 האט מען פון ערשטען יאנואר ביז'ן 21 יוני געפאלמעסט נאר 30 מתים אויף דער אלגעמיינער צאהל טויט-פאלען 228 ד. ה. 13,4 פראצענט.

* * *

די ערקלערונג פון מאגיסטראט איז א גערעכטע אפער אויף די פארוואורפען, וואס זענען געמאכט געווארען דעם אר-דיזירענדען דאקטער קראקאווסקי, זענען געווען גערעכטע. עס איז א חידוש, וואס גראד ד"ר קראקאווסקי, געגען וועמען די פראטעסטען זענען געווענדעט, געפינט ניט פאר נויטיג דעם ענין אויס-צוקלערען אויף מען זיין זייט.

ד י ר ע ד.

Dr.
Józef Liebeskind
MARIENBAD,
Dom Hungaria.

די לוין-בעוועגונג אין לאדז

שטרייק אין פאזנאנסקי'ס פאבריק

2 טויזענד ארבייטער האבען פערשטרייקט

שארפער מאנפליקט צווישען דער דירעקציע און די ארבייטער

(§) אין פאזנאנסקי'ס שפונערן אויף אגראחאוט נאס איז אויסגעבראכען א שארפער קאנפליקט צווישען די אדמינ־טער און דער דירעקציע צלוב דעם, וואס מ'האט אפגעשאפט די בערעכטיגונג פון דעם שפונען.

מיט צוויי וואכען צורוק האט די אר־גניזאציע פון דער פאבריק אפגע־מאכט די שפונערן ארבייטער פון דער ארבעט, כשפערן זיי אראלויף. ווען די ארבייטער זענען נאכ'ן א רלויב צורוק־געקומען צו דער ארבעט ווען געווע־רערט ווערן אויפ'ן אויפהאלט פון דער דירעקציע, אז זיי זאל לכל חפחות ארויסנעמען די ארבייטער בע־שטענדיגן, אז זיי זענען ארבייטסלאז, מרי זיי זאלען קאבען נענומען פון די ארבייטסלאזען אינטערשטרעגונגען. דער דירעקטאר וואלטשענסקי האט ערקלערט, אז ער וועט זיך פערשטענדיגן ווען דער ענין מיט דער פערוואלטונג און דעם רעזולטאט וועט ער מודיע זיין דעם ארבייטס אינכבערטאר.

חנעם קומט פאר אנ'אלטמוינע פער־וואלונג פון די שטרוטערע ארבייטער, אויף וועלכער ס'וועלען אנגענומען ווע־רען בעשלוסען וועגען דער וויטערדיגער פעניע.

* * *

סכסוך אין „דזשענטעלמאן".

(§) די פערוואלטונג פון לאנ־פערען האט פרוילין ערינה פאר־ערגענען דער פאבריק פון נאמ־איסארבייטונגען „דזשענטעלמען", וויי: הענלערן די לויגען אויף 15 פראנ. פאר אלע ארבייטער, אויסגעהלען די ארבי־טער פאר דער צייט, וואס זיי ארבייט־נגלשט צוזאמען, וואס זיי ארבייט־נגלשט צוזאמען, וואס אין מסכים אפצוהיטען דעם 8 שעה'דיגען ארבייטס טאג און צו בעצאהלען די ארי־בייטער פאר דער צייט, וואס זיי שטע־הען לויטיג נגלשט צלוב זייער שאר־בגיגע דעם העלערען די לויגען פאגען זיי דערוויל נגלשט געבען קיין פאגרעמע תשובה. אזא עטפאלר וועלען זיי גשבען מארגען. די ארבייטער פון דער דערמאנ־טער פאבריק וועלען הנעם אפהאלטען א פערזאמלונג, אויף וועלכער ס'וועט בשלאסען ווערען, צי מ'זאל לקומדיר־רען דעם קאנפליקט מיט דער פאבריק־לייטונג.

* * *

לוין-אקציע פון די בוי־ארבייטער.

(מ) ווי בשוואסט, האבען די ארבע־טער, וואס זענען בעשעפטיגט אין דער בוי אינדוסטריע ארויסגעגאנגען פון דער ארבעט פון א 50 פראצענטיגער לוין־הוספה. לעגטנס האבען די ארבייטער מארפוצורט זייער פארדרעגונג, פערלאנ־גערונג, אז מ'זאל זיי געבען די זעלבע הוספה, ווי ס'האבען בעק מען די בוי־ארבייטער אין וואר שא.

היות ווי די פארשטעהער פון דער בוי אינדוסטריע, וועלכע דענען געלטען געווען אויף א לאנגערע צייט פון ארבייטס אינכבערטאר, האבען נגלשט געקאנט גע־בען קיין ענדגולטיגע תשובה אויף די לין פארדרעגונגען, און בעשלאסען געווע־רען צו רופען דעם 28. ת. ת. א עטטיגע זאטע קאנפערענץ פון די ארבייטער אין אונ־ס־סעלער, אויף וועלכער ס'וועט ענ־בולטיג דעצידירט ווערען דער ענין.

* * *

800 ארבייטער פערשטרייקט אין בוימוואל־שפינעריי „וויעזשבאוויאנקא".

(§) נעכטען האבען פערשטרייקט 800 ארבייטער, וואס זענען בעשעפטיגט אין דער בוימוואל-שפינערי „וויעזשבאוויאנקא" די סיבה פון שטרייק איז דאס, וואס די פאבריק-דירעקציע הייס נישט אב דעם מאקסימום טאריף פאר דער ארבייט, פערגראדירט דעם 8-שעה'דיגען ארבייטס־טאג און בעשעפטיגט פרויען ביי נאכט.

גרויס אויפרעגונג האט צווישען די ארבייטער ארויסגערופען דער פאקט, וואס אן'אדמיניסטראציע-בעאמטער האט געדראהט די ארבייטער מיט א רעוואלווער.

הייט זאל דער ארבייטס-אינספעקטאר קאנפערירען וועגען דעם סכסוך.

יידיש טעאטער אין פילהארמאניע
זאל — נאוטשוויטש 20 —

גאסטראלען פון די לאדזער ליבלינגע

אנא יאקובאוויטש
אין היימאן

היינט דינסטאג, דעם 26. 9 אוהרנד צו ביליגע פרייזען די

רומענישע התונה

אין 3 אקטען. הויפטראל דבורה—אנא יאקובאוויטש.

מארגען מיטוואך, דעם 27-טען 9 אוהרנד

בלינדע פרויען
אין 4 אקטען פון דער בלאך

הויפטראלען בעלא—אנא יאקובאוויטש, מאזענטאל—היימאן יאקובאוויטש.
אלע פרייסען זענען רעזישירט פון היימאן יאקובאוויטש.

ס'נעמען אנמעלדונגען פאר פעזמאן, זעמ-יונא, מאלאראוסקא, פערעלמאן, ה"ה: אריעל, אייזענ־בערג, ברנבוים, בלאבירסקי, האסנבערגער, טאלאראוסקי, נאהויז, פאליגיסקי, צחיליר.
טעגץ אינשטודירט פון טאנץ-מייסטער ב. לייבוואימיש.
געשעפטס-פיהרער בעזמאן. ביהמדרש-לעזער מאכ-אוסקי. מזוזה. לייבונג ל. זעלמאן.
בוקסען אויף ווערן פארשטעלונגען צו בעקומען אין קאסע פון פילהארמאניע.

אנאנס: אין פארבערייטונג די נאנסטע פרעמיערע „סערקע מאזאס".

איז שטורם פון לייד ענשאפטען.

שפאנענדער ראמאן, פול שטוינענדע איבער־לעבונגען און ליבעס-אוואנטורעס.

(65-טע פארזעצונג)

— איך בעט אבך אזוי צו טון, — האט רידער רוהיג געזאגט, איך בין נאטשאלניק רידער.

— וואס נעהט עס מיך אן דער איהר זענט? דאס איז מיין הויז וואו איך בין בעל-הבית אין וועל נישט דערלויבען פרעמדע זאלען מיר א דאך זאגען וואס צו טון, לאזט מיך צו רוה אין נעהט אביך!

מיט די רייד האט זיך ליינקאלן חיטער פערטאסטען מיטן שטעקען אויף דער פרוי.

רידער איז ארויס פון געדולד, ער איז צוגעגאנגען צום פערמער און האט איהם אזוי פעסט אנגעטאפען אין פערמער ר' קארג, אז יענער האט זיך נישט געקענט ריהרען.

— אויב איהר בערוהיגט זיך נישט הערט איך אביך בינדען! — האט ער מיין זעזאגט — הי דערוואגט איהר זיך צו שלאגען אזא שוואכע, הילפלאזע פרוי?

— לאזט אב; הער ליינקאל'ן, — האט אויך פון זיין זייט געזאגט בערנגארד בערוהיגט זיך, פארוואס זאגט איהר אזוי ביין?

— פארוואס ליגט זי מיך נישט און לאזט מיך נישט ארונקען? האט דער פערמער געשריגען.

— נארישער מענש! ווי קען אביך אייער פרוי ליבען ביי אזא געהאנד־לונג? דאס איז דאך שיראניש?

— אלע רוטען איהם טאקע „דער מענש מיט א עינער הארץ" — האט געריעפען הייסגרוב געזאגט, — איך וואלט שוין לאנג פון איהם ענטלאפען, נאן איך האב וואוהין צו לויפען.

— יא, יא, זי וויל ענטלויפען, — האט ליינקאלן געזאגט, — זי גענארט מיך און ליגט פערמער!...

— בערוהיגט אביך פערמער, איהר האט, חיזוק אויס צוויל געטרונקען? — האט בערנארד געזאגט.

— ווען ער איז שיכור בעגעהט ער זיך מיט מיר שטענדיג אזוי, — האט געריעפען ווייטער.

— אום נאטעס ווילען, האט בערנארד אויפגערופען, איהר האט דאך גארנישט קיין מענשען הארץ, אז די טרעהרען פון אייער פרוי קאנען אביך נישט ריהרען.

דער פערמער האט זיך צולאכט:

— האט נאר אויף איהר מיסלער, אזא די אלען לאכען פון אייך!

— איהר זענט א מאנפערשוין — האט רידער געזאגט, — און אייער פרוי איז א שוואכע און...

— פיהרט מיך ארויס פון דאנען, בעשיצט מיך, איך שרעק זיך פאר איהם.

— איהר זענט אונטער מיין שוץ, זייט רוהיג, האט רידער געזאגט — ער וועט אביך גארנישט טון.

— אי, איהר קענט איהם נישט, דאס איז א מערדער! ער איז אויף אלץ פעהיג!

— איך וועל אביך אויפקלערען אין א צוויטען צימער.

מיט די ווערטער האט רידער דערלאנגט די ציטערנדיגער פרוי די האנד און איז מיט איהר ארויס אין א צווייטן צימער.

— איהר האט א גרויסע פערמעג, א שטאטע פרוי, איהר זענט רייך, האט בער־נארד געזאגט צו ליינקאל'ן, איהר קענט דאך לעבען רוהיג און עהרליך.

— פארוואס בעהאלט זי ווייטער דעם שליסעל פון קעלער?

— ווייל זי האט מורא פאר אייך ווען איהר זאגט שטור!

— איהר דארפט וויסען, אז זי איז מחנה א געוועזענע שקלאפין, זי איז בע־הון ארים, איך האב מיט איהר חתונה געהאט. גמאכט זי פאר א הירשין איבער מיין גוטס, האט זי דאך געדארפט געדענקען ווער זי איז!

— איך מיין, אז איהר האט זיך שוין אביסעל בערוהיגט, הער ליינקאל'ן. אלטע איהר דערלויבט אונז אביסעל אפצורוהען אין אייער האטעל?

— פארוואס נישט? מיין גאסט הויז איז פאר אלע אפען.

— זאגט מיר נאר, הער ליינקאל'ן, איז דאס ווי אייך אמאל נישט געווען א דאמע אין א וואוהל? נאין!

— אמשר אין אקטריסע מיט'ן נאמען אסטרעלע, אויך נישט?

— אויך נישט, הער!

— און א מענש וואס האט זיך געוואלט בעהאלטען איז אויך נישט געווען?

— נאין קיינער איז ביי מיר נישט געווען.

— קען זיין, אז עמיצער פון זיי זאל נאך אנקומען אהער.

— איהר זוכט זיי?

— מיר וואלטען געוואלט זיי דא אפהארעצן.

— איהר קאנט דא בלייבען ווייל איהר ווילט, אבער דער צווייטער...

— דער גאטשאלניק רידער איז א הערכסט וואוילער און אמרעלער מענש, הער לינקאל'ן!

— ער האט מיך בעלעדיגט!

— זעט נישט אין כעס, מען פרעגט, שלאפט זיך בעסער איבער, פארגעס האט איהר אין אלעם פערגעסען!

— זאל זיין מיי איהר זאגט.

אין דער זעלבער צייט האט זיך רידער געפינען אין צווייטען צימער אין אנ'אונאנגענעם לאגע.

די יונגע פרוי האט איהם אנגעכאפט פאר דער האנד און זי געקושט.

רידער האט זיך איהר פארגעשטעלט ווי א וואגדערליכער רעטונגס מלאך וועלכער איז צוליב איהר ארא פון הימל איהר צו העלפען.

— לאזט אב מדאם, וואס טוט איהר? האט רידער געזאגט שטיל.

— ראטעווט מיך, נעהמט מיך צו מיין דאנען! האט געריעפט געזאגט, איך וועל דאך שטארבען!

— בערוהיגט זיך ליבע פרוי! האט רידער געזאגט, אמער מען...

— גלויבט נישט, אז ער קען בעסער הערען, האט געריעפט מיט טרעהרען געזאגט, מען מאן... ער איז שוין לאנג נישט מיין מאן איך האב איהם מיט מיין גאנצע נשמה און שרעק זיך פאר איהם ווי פאר א טייוועל... ער בעהאנדעלט מיך, ווי ער בעהאנדעלט די שקלאפין אין די פלאנטאציע. איך קען דאך מעהר נישט פלעגען! דערבארעמט זיך, נעמט מיך מיט זיך!

רידער האט מיטלייד בעהאט אויף דער יונגער פרוי, גאר איהרע לעדערשאפטליכע רעד האבען אויף איהם געמאכט א שלעכטען אינדרוק.

— האט רעדט איהר מדאם? — האט ער געזאגט, — ווי אזוי קען איך דאס צוגעהמען א פרוי פון איהר מאן?

נאכדעם איז רידער צוריק ארויס אין די שטוב וואו עס זענען געזעסען בער־נארד מיט ליינקאל'ן און האבען געשמוסט.

זיי האבען נאך געשמוסט א צייט לאנג.

— נאכדעם האט זיי ליינקאל'ן אנגעזאגט א שטיק ווי זי קענען איבערגעהן שיגען און האט זיי געבעטען צו עסען.

צומארגענס איז'ם גרויסען עס צימער זענען געזעסען ליינקאל, רידער בערנארד און האבען זיך גאנץ פרעמדליך גערעדט וועגען אלע-זאכען. עס איז שוין געווען נאך מיטאג, א גינסטיגע צייט צו שמועסען; מען האט אויך גערעדט וועגען גערדהעמען.

די שיר האט זיך געעפנט און געריעפט איז ארעמגעקומען.

(פארזעצונג קומט)

טעאטער און קונסט

מארגען די פרעמיערע פון „גולם" אין שטאטישען מעאטער.

חמעט וועגען אין שטאטישען מעאט־שער נישט געשפילט, מחמת סיבות פאר די גענעראל פראבע פון „גולם". מארגען נעהט די פרעמיערע פון לוי־ווינס בערהמס ווערק, וואס אין בע־ארבייט אין דורכמאס ווערק ארגשטיין.

ח' ארגשטיין געפינט זיך שוין אויפ־ער א וואך צייט אין לאדז און ער פערזיכ־לוד פיהרט אן טוט די רעפעטיציעס דער אויטערעס צו דער אויפפיהרונג פון „גולם" אין שטאטישען טעאטער אין נעוואלדיגע גרויס. דאס בעזונדערס אויפ־מערקזאם דער פארפערליך פון די בולע־מען. נאר א קלוגע צאהל בולעמען אין נאר געבליבען צו די ערשטע דרי פאר־שטעלונגען.

* * *

יאן קיפורא אין „פילהארמאניע"

די פעראנטפערטונג מיטן קאנ־צערט פון וועלם בערהמסען „פילהאר־מאניע" זענער יאן קיפורא, וואס קומט פאר ראגערשטא און „פילהארמאניע", האבען אויבערגעשטאנען אלע ערוואר־טונגען. נאר א מאנץ קלוגע צאהל בולעמען אין נאר געבליבען צום פערליך. ווער ס'וויל הע־רען דעם פארהמטען זענער מוז אויך דערייבער צוגעלען מיט אויסקויפען בולעמ.

108 דאלאר פאר'ן „דעסיקאן פון יודישען טעאטער".

דער ארגאניזיר-קאמיטעט פון דער יודישער טעאטער-אקאדעמיע דאנערשטאג אין „פילהארמאניע" לכבוד דעם „לעק־טיקאן פון יודישען טעאטער" בעם אונז אויסצודריקען א דאנק דעם „לאדזער טאגעבלאט" פאר די אומזיסטע אנזעסען דער חיצער טרופע, דער בעליבטער פיר־רעטען בעטי קעניג און די גאסט פון ווארשא מארץ אומזיסטען שפילען, ווי אויך די פרעלעגענטען, די ה"ה ארגשטיין און אוגער.

די רייגע הכנסה-פון אויפגד 108 דאל. איז אבגעשיקט געווארען דעם קאמיטעט פון „לעקטיקאן" אין ניו-יארק.

א טוירער אראפגעפאלען פון א ליימער און בעטומען שווערע וואונדען.

(§) דער מוירער ארבייטער וולאדיס־לאו שפולארעק, וועלכער האט געאר־בייט ביים רעמאנטירען דאס הויז אויף זואוארזקא 83 איז אינמיטען דער ארבייט ארעבגעפאלען פון דער לעטער פון צוויי־ען שטאק אויפ'ן ברוק און בעקומען שווערע וואונדען אין קאפ און אויפ'ן גאנצען קארפער, אין א שווערען צוש־טאנד האבען מען שפולארעק'ן אפגעפיהרט אין שפיטאל שוה. יוזעף.

אנ'אמבולאטאריום און סאנאטאריום פאר שווינדזוכט-קראנקע

וועט עפענען די לאדזער קראנקען-קאסע.

(פ) אין צוזאמענהאנג דערמיט, וואס די שטאדט צו בעקומען די שווינדזוכט אין אן אינדער שטאט קאנדזירט אין כ'חודש געשאפען אין מעטרעפאלען אויף הייפ דאס אינדזיגע גע־פעלדלע צום דאזאנהטס, האבען מיר זיך געווענדעט צום הייפס דאקטאר פון דער קראנקען קאסע ד"ר מאטאשעוויטש, וועלכער האט אונז אנטערגעגעבען פאלי־גענדע אונפארמאציעס:

קורץ פל האט די קראנקען קאסע ארגלעגעהרט א סטאטיסטיק פון אלע שווינדזוכט קראנקע און אינדער שטאט, אויסגעהענדיג פון „גולם" און „גולם" אין שטאטישען טעאטער אין נעוואלדיג גרויס. דאס בעזונדערס אויפ־מערקזאם פאר פארפערליך פון די בולע־מען. נאר א קלוגע צאהל בולעמען אין נאר געבליבען צו די ערשטע דרי פאר־שטעלונגען.

* * *

יאן קיפורא אין „פילהארמאניע"

די פעראנטפערטונג מיטן קאנ־צערט פון וועלם בערהמסען „פילהאר־מאניע" זענער יאן קיפורא, וואס קומט פאר ראגערשטא און „פילהארמאניע", האבען אויבערגעשטאנען אלע ערוואר־טונגען. נאר א מאנץ קלוגע צאהל בולעמען אין נאר געבליבען צום פערליך. ווער ס'וויל הע־רען דעם פארהמטען זענער מוז אויך דערייבער צוגעלען מיט אויסקויפען בולעמ.

פיליע פון דער האנדווערקער-באנק (פאלדניאזא 4) אין גייערס ראיאן.

די האנדווערקער באנק, פאלא ניאזא 4, האט אויפגעמאכט אנטערנעמען א שרוב, וואס אין ווערט בעגריסט צו ווערען. עס ווערט מעגליך געשאפען א פיליע פון דער ראזענגער באנק אויף דשמוטסקא 7 אין גוטער'ס ראיאן. פאר די האנדווערקער פון יענעם מעגנד אין ראם באנק א גע־וויסע. זיי וועלען שוין נישט ראפען פערן צייט אין נישט ראפען מיט'ן מראשטוב אונדארמאציעס:

חוצמיר ארבן וועלען מיר עפענען א ספעציעל אמבולאטאריום פאר די קראנקע אויף שווינדזוכט. פל זמן מאכט מיר פעל־מאנען נישט קיין אונען סאנאטאריום, שיקען מיר אויף אינזערע מיטעלווייר, וואס זענען קראנק אויף שווינדזוכט אין פערשרעגע קר ערשר אין פיליען.

האנדווערקער!

הייט דינסטאג ד. 26 ד.מ. 7 א זייגער אין אוהנד ארדענען מיר אין אין לאקאל פון מאנאזין - שנידער - מיסטער-פעראיין אליע 1 מאי נומר 2 א פרעסעסט-מיטינג געגען די חיכע שסטערען האט מען האט ארויפגעלעגט אויף די האנדווערקער. מיטגלידער און מיטאטיקער ערשיינט מאסענוויז.

האנדווערקער-צענטראלע זאוואדזקא 5.

אכטונג ה"ה פריזיערס!

צוליב די קאנקורענץ ווערען די פריזען מיט'ן הייגשיגען טאג בעדייטענד פערקלענערט:

טעליניש בלומען-וואסער	נור	3.20 א קילא
וועזשעמאל	פון	1.40 „
ארע-זייף צום ראזירען	„	6.— „
בריליאנטין	„	2.40 „
פראנצויזישער לאזיר	„	45 גראשען א דעקע

איך בעזיץ אויך א ריכטיגן אויטאמאט פון ראזיר-מעסערס, פלאטין און שטאהל-זאכען אלעס צו מאדריק-פרייזען.

מיט אכטונג פערזומערין

J. DRUKIER, Zawadzka 11.

בעמ.: פאר ענגראסיסטען—נעמערינער ראבאט אין גינסטיגע בעדינגונגען

וועז: יהר געהט אריבער די נאס,

ריכט מיט אפענע אויגען; איהר קענט בלייבען אנ'איבינער מאלימע, אדער גאר געפינען דעם טויט.
היט זיך, מען זאל אייך נישט איבערפאהרען

לאדזער טאגעבלאט

№ 148

Lodzer Tageblatt

אנ'עלט ערער יוד רעדט זיך אראפ פון הארצען.

(עגדע פון זייט 8).

איהר זיט גאך אלטן א „גרינער". איהר מיינט, אז עס איז לייכט, אז עס איז מעגליך אנצוקומען דא אין א מושב-זקנים ווען מען האט אלהן קיין געלט נישט און עס איז נישטא קיין רמצע קינדער, וואס זאלען צאהלען פאר דיר. א מושב זקנים איז דא גוט נאר פאר גבירים, אבער נישט פאר אזעלכע קבצנים ווי איך בין. ווער וועט זיך ארומקוקען אויף מיר?

איהר ווילט דאך שוין וויסען, פארוואס קוריר איך זיך נישט? איז טאקע ווידער די זעלבע מעשה: נאר פאר א גגיד איז דא גוט צו קרעגקען. די דאקטוירים לעקען דאן אפ א בונדעל. אויף א קבצן ווילען די דאקטוירים זיך נישט ארומקוקען. פארוואס? ווייל איך דארף, דו נעהמסט, וויפיל די דארפסט. און שלעפט מיך נישט צו-פיל מאר'ן צונג. ווען איהר ווילט וועט איהר נאך פון מיר הערען, אז איך בין פון צרות געוואָרען א שטיקעל אפיקורס אויך — פראָסט אנ'א יקורס א כופר. דען איז דא א השגחה פרטית, וואָלט איך איהר געפרעגט „הזו תורה ותו שכרה"? פארוואס קומט א יודען א לפדן און א שטיקעל ירא שמים, אזוי אויפגעריסען ווערען? נאר פרעגט המנט, פרעגט מאר-גען...

נאר וואס איז דאס מיט אייך? פאר-וואס פערשרעקט איהר אלץ וואס איך זאג אייך און ווי איך זאג אייך. אין שטיקעל קאמוניסט, זאל מיך גאט נישט שטראפען פאר די רעדה. פארוואס זאל מיך נישט זיין ווי אין פסוק שמעתה: „כיס אחד לכולנו", ד. ה. אין בטעל. אין קאסע, פאר אלעמען? איך גאהם וויפיל איך דארף, דו נעהמסט, וויפיל דו דארפסט. און שלעפט מיך נישט צו-פיל מאר'ן צונג. ווען איהר ווילט וועט איהר נאך פון מיר הערען, אז איך בין פון צרות געוואָרען א שטיקעל אפיקורס אויך — פראָסט אנ'א יקורס א כופר. דען איז דא א השגחה פרטית, וואָלט איך איהר געפרעגט: „הזו תורה ותו שכרה"? פארוואס קומט א יודען א לפדן און א שטיקעל ירא שמים, אזוי אויפגעריסען ווערען? נאר פרעגט המנט, פרעגט מאר-גען...

נאר וואס איז דאס מיט אייך? פאר-וואס פערשרעקט איהר אלץ וואס איך זאג אייך און ווי איך זאג אייך. אין אטער קלען פנקס'ל, ביכעלע? זיט איהר אויך א שרייבער ווי איך בין דאס גע-ווען אמאל אין די גוטע יאהרען, ווען איך פלעג אויך שרייבען פון מען שטע-טעל אויפ'ן בלאט? איך זאג אייך, פע-טער, פאראויס, אז ווען איהר וועט מיך בעשרייבען אין די פעפערס, וועל איך מיי אייך מאחנען א העלפט פון אייער געצאהלט, דען וואו איז דער יושר, אז פאר מיינע ווערטער זאלט איהר בעקו-מען געצאהלט, און איך גארנישט? א שרייבער מיט דאך גשוים האבען יושר!

וועז איהר געהט אריבער די גאס,

קוקט מיט אפענע אויגען: איהר קענט בלייבען אנ'אמביגער קעלי-קע, אדער גאר געפינען דעם שוי-ם

הייט זיך, מען זאל אייך נישט זייבערפאהרען!

דעם מעגשענ'ס האר זענען פערדעטער

חמינטיגע דעטעקטיוו'ס קענען פון עס ליכט האר פון א מענשען ליכט דערקע-נען, צי דער מענש איז א מאן, אדער א פרוי, און צו וועלכער ראסע ער גע-הערט.

דאס געפינען זיי אויס פון דער וואג פון די האר. מען האט אפגעוואויגען די האר פון פערשידענע ראסען, און מען האט אויסגעטונען, אז די האר פון יאפא-נער און כינעזער ווענען שווערער, ווי די האר פון אנדערע ראסען — נעמליך זעכ-ציג פראצענט שווערער ווי די האר פון די ווייסע ראסען. די האר פון ווייסע מענשען ווענען זעכציג פראצענט שווערער, ווי די האר פון נעגערס. און מענערשע האר ווענען מיט גאנצע אכט צעהן פראצ. שווערער, ווי די האר פון פרויען.

א פאמיליע וואו אלע זענען איבער 100 יאהר אלט

אין מאדריד (שפאניען) געפינט זיך איצט א פאמיליע, וואס בעשטעהט אינ-גאנצען דורכאויס פון חיונדערט יעהריגע אלטע לייט. עס איז א מוטער, וועלכע האט פיגי זיהן. די מוטער איז אלט 127 יאהר, און די זיהן זענען אלט: 111, 109, 108, 106 105.

אלע זיהן זענען געזונט און שטארק און ארבייטען נאך אלטן צו מאכען א לעבען מאר זיך.

לעזט, אבאנירט

— דאס —

„לאדזער טאגעבלאט"

Dr. Ludwik Falk

מ. לאדזער

פאר 3 זל.

KOMUNIKAT

Zarządu Telefonów Łódzkich P. A. S. T.

Wobec tego, że na skutek rozpowszechnianych pogłosek o rzekomem skasowaniu licznikowego systemu opłat telefonicznych P. T. Abonenci mogą zaniechać stosowania oszczędnego i celowo umiarkowanego korzystania z telefonów i w ten sposób narazić się na konieczność placenia zwiększonych rachunków za zbyteczne rozmowy nadkontygentowe, ZARZĄD TELEFONÓW ŁÓDZKICH dla dobra P. T. Abonentów, poczuwa się do obowiązku przestrzec przed dawaniem wiary nieprawdziwym pogłoskom i przed niepożądanemi konsekwencjami w postaci zwiększonych wydatków, pośrednio z tem związanych.

3085

קלישע

צום דרוקען

און רעקלאמע צייכנונגען

GALWANO

101 PIOTRKOWSKA 101

TEL. 57-68

פענסיאנאט „WYGODA"

פאר יונגענדליכע און ערוואקסענע

סטאציע גלאדנא - פאלעניצע

ווילע פאביאנסקי נעבען נאווא-אמוואצק

אמפעחלט: גרויסע זוניגע צימער. כשר'ע, היגיענישע און גע-שמאקע קיך. חעדליכע בעגענונג. קאנסורענץ-פרייזען

40% ביליגער ווי איבעראל!

בעמערקונג: בעטעוואנד איז נויטיג מיטצובאנגען.

אויסקינפט ערטלעך: ש. ע. ל, לאדז, זאוואדזקא 23, אין הויף, 2-טן אטגאנג, לינקס, פארטער פון 5—7 נאכמיטאג.

השבת אבדה

נעכטען מאנטאג איז אין צוג וואס פאהרט ארויס פון אנדזשייעוו 9.30 פריה נאך לאדז איבערגעלאזט געוואָרען טלית-תפילין אינגעפאקט אין א ציטונג. דער ערליכער פינדער ווערט געבעטען אָפּצוגעבען צו טשארנאלעווסקי פּ. לודניאָא 2.

גאנץ לאדז מוז וויסען!

אין פערלויף פון 7 טעג קען יעדער העבען

עלעקטריש בעלייכטונג

איז שטוב אויף ראטעס

אויסצוצאהלען וועכענטליך פון 3 זל. אן. נאם אויך אן מעטערען צו רעפערירען, איבער-ארבייטען ליכטשניקעס אויף אנדראנגישטיגקעס, פרט-טעקלען פון דער עלעקטראוניע אלעס ערלע-דיגט פינקטליך און רעכט נאר די קאנצעסיע-נירטע פירמע וואס איז פערגאנטוואָרטליך פאר דער לאדזער עלעקטראניע

פ. לעוויז, לאדז קאנסטאנטינער 58

פראנט-געוועלב. טעגיג פון 8 פריה ביז 11 אוי.

בעמ.: שפרעכשטונדען פון 2—3, 8—11 נאכט.

עלעקטרישע לאמפען אין גאז-שאפקעס מיט 25% ביליגער פון פרייז-קורענט. פאבריקען בע-קומען א ספעציעלען ראבאט מיט גוטע קאנדעציעס.

אשרי אדם שמע לי!

לשקד על דלתתי יום-יום

כי הולך בתום ילך בטח

און אז די דערפסט ערלעדיגען סאנדאוועז זאכען זאלסטו גלייך קומען צו לויסען אין ביורו

17 פיעטריקאווער 17

52 זאכאדניא 52

וואו ס'ווערט ערלעדיגט און געשריבען ביטעס לויט'ן אופשאט, קערנע שפראכען, קלייזלעס, זאמלבוכעס, אויך אלע שעפט אין פוילען פקסען, אינטערציוסעס, אפעלאציעס, קערנע און ציוילנע שותפות-אקטען, איבער-זעצונגען אין אלע שפראכען.

מיט אכטונג

י. מאנעלא רעכט-קונסטלענע.

שרייבען

שעהן און שנעל

ווערט אויס דער בעוואוסטער קאליגראף ל. בערמאן אין 15 לעקציעס. אויך ווערט אויסגעלערנט גוט שרייבען א יודישען ברוף אויך דאס וואס קען גערנישט אין א חודש-צייט.

זאוואדזקא 19, פראנט 1 שט.

מאדערט איבעראל

נאר די פע מעגמירעס

פעלד-בעטען

ווייטע לאן מיט נאר פאבריקס-מארקע

Palma-Patent

נאר הייל מיר מיר גארענטירען אויף 8 יאהר! שטעט אויף לאנגער אין ב גרו ווען אויפמאהלען

ניסעל-בעטען, ניסעל - מינדער - בעטען מיט-בעטען, אמעריקאנקעס, מינדער-הענגלער, מינדער-בענספלעך אויף ראד-לער הין אויף סעצער מעז.

מאטראצען נעבעטען, שוקען און קאנטריסקעס

ש. פ. אקאנ'ער מיט הענגלעך הייס אדער ברוי 17 זל., פלאטע מעפלען 13 זל.

ווענען באהנהאלטונג פאבריקס-פעטערס

הערט, וו. זאמליצ ראפערשטורען. דעמט'ס

לאדז, פולנאצנא 24, טעל. 13-85.

א מעבלירט צימער

מיט עלעקטרישע בעלייכטונג צו פערמיטען

וויסכאדניא 29 וואוינונג 3.

א צושניידער

צו טריקאט-וועש זוכט ארבייט. צו ערפאהרען בתי קאסינסקי קאנסטאנטינער 42 0808

א יונגער

פון 14—16 יאהר ווערט געזוכט אין א וועבערי. מעלדען זיך יוליוש-גאס 10. 8088

אין דעם לאנגיאהריגען קאנצעסיאנירטען ביורו פונ'ם רעכטסאנסולענט

דוד שפירא

44 וויסכאדניא 44

ווערען ערלעדיגט זעכעליכע וועקסעל- און בוך-שולדען יורידיש צו וואלאריזירען ווי אויך ווערען ערלעדיגט אנדערע גערעכטליכע און אדמיניסטראטיוע אנגעלעגענהייטען אין צוזע-מענהאנג מיט'ן אויפהערען פון מאראטאריום

ליו-ביבליאטעק

א. נ. א. איזענשלאס

פאלודניאָא 11, לינקס אפיציע 3 שטעג.

די ביבליאטעק איז טעגיג מאנטאג און פיטהאך פון 6—10 אוועד און שבת פון 10—1 פיטאג און פון 4—10 אוועד. אייגשרייבען קען מען זיך יעדען טאג פון 6—10 אוועד.

ראבקא

עס איז שוין געעפענט אין ראבקא אין דער פראנט-טולער, גמוירטער ווילע „קלאשובקע" און אין דערגעפעליגענדען חילצערגעס בגנין, נעבען פאבריק-וואלד

א פענסיאנאט „סלאנצע"

פאר קינדער פון 6 יאהר אן און פאר יודישע יונגען פון בוידע געשלעכטער אונטער דער פערזענליכער ערציהערישער לייטונג פון פראפ. ד"ר ווילהעלם פאלעס אין בי דער מיטהילף פון אויסגעפרוביירטע פעדאגאגישע קרעפטען.

די השגחה פון די לעהרער און פעדאגאגין ווערט זיין די זארג-פולסטע. געשמאקע און גוטע כשר'ע קוך ענטשפרעכענד פאר קינדער זוניגע צימערען, א ברייטע דרום'דיגע טעראסע פאר זון-בעדער, האסערלעטונג, 2 שפארט-פלעצער. מערחיילונגען און שפילערייען לויט'ן סיסטעם פון פרעב. פיאסעצקי, טעניס-קאָרט. א שפעציעלער קרעקעט-פלאץ, „פינג-פאנג"-מישען, א „שליפאשטיצע", חוזשראוטקע שיאשקובע ס. אויספלוגען, פערשטעלונגען, אויינד ן א.א.ו. א אנ-גענע אומזיסטע ביכער-ליטעראטור. א שטענדיגע מעדיציניש'ע השגחה. אפטיק אויס'ן ארט.

אינפארמאציעס ערטיילט און אנמעלדונגען נעמט אן Prof. Dr. Wilhelm Fallek, Łódź, Pomorska 91, 8-טער שטאק, פראנט. מיגדליך טעגליך פון 3 ביז 5 נאכמיטאג.

מיט אכטונג

Marja Bekówna.

ראמפעז

פיר שפייז-צימער מאלאן-מאהינעס שלאף-צימער

קויפט זיך אפעפעסטען און פאבריקס-לאגער גיט

Sz. P. Szmalewicz

פאלודניאָא 8, טעל. 64-39.

ווערען אנגענומען רעפעראטורען אוטומאביל-אנגען, אקסיריען.

„GONG"

ווייטשארויא

מיט טעאטער

אין גארטען צענטראלניאָא 16

פריהשטיקיעז

מיטאגעז

סון 7 פריה ביז 12 מיטאג צו 1.50 זלאטי

מערשיידענער-טיגע יעדיגע

דער בופעט איז רייך פערזעהען מיט אלערליי קאלטע און וואריעס מאכלים. פרייזען זעהר נידריגע. לאדעס — 60 גראשען א פערצע.

בעמערקונג: וואלעניקעס און נעפרעגעלטע הערינג לויט'ן אפעריקאנער סיסטעם שטענדיג היס.

ליטעראטשניצע

פון דאקטוירים-ספעציאליסטען

אין צאהן-ערצטליכער סאנינעס

17 זגעדזשער 17, טעל. 16-39.

ד"ר ראסאווסקי	גאז-, חלעז-, אויערען-קר.	פון 1-10, 3—2, 7—6
ד"ר יוסטמאן	נערוען-קראנקהייטען	פון 12—2
ד"ר רוזשאנער	חוים און גע-שלעכטס-קר.	11—10, פון 1-2 נ.ב.
ד"ר ראזענצווייג	קינדער-קראנקהייטען	12—10, 5—4
ד"ר פאפיערני	פרויען- און געבורטס-הילף	1—12½, 6—5
ד"ר גאלדשטיין-פאלאס	אינערען-קראנקהייטען	2—1, 8—7
ד"ר סאנטאר	כירורגישע קראנקהייטען	ז. 1—2, 5—4
ד"ר ווייגבערג	איגערץ, סטאמ. חערץ, לונגען	1—11, 7—6
ד"ר סטופעל	רענטגען	10—12, 4—6
צאהן-ארצט א. גראדזענסטש	צאהן- און מויל-קראנק.	9—8
צאהן-ארצט נ. ראזעס		9—8

מינסליכע חשמונאנע-בעשטראהלונג. מאסעז-שטעלע

בפ דער לעטשניצע איז געעפענט געוואָרען

א רענטגען-אינסטיטוט

קסטרע - לעמפ, ווייטערמיע און פלעקטרע-מיזישעס קאבינעט.

מיזימען פון דער שטאט. מען זאך אויך זוגטע.

מיט גרס מערקעניש אנשליען. — קוקען פאר שטאפלער.

אינפאנגען גענען שטארלעטיגע.

ערצטליך-קאסמעטיש-קאבינעט.

פרי. מ. מארקוס נעמט אן פון 5-7 עתנגס.

אנאנסעמענטס-פריזן: פאר 3 ווערט אין פרייזען 5 זל., אין פרעגקוויך אין בלאט גיען—20 פראנק, אין אנדערע לענדער—1,25 דאלאר. אנאנסען-פריזן: פאר אויסלענדישע אנאנסען 100% מעהרער, אויסער דער שטאט—איז 50% מעהרער. פון די פרעמדע ווערט נישט פרעפאגירט קיין רעקלאמאציעס.

Tłoczonie: H. i M. Hamburskich w Łodzi, Piotrkowska 14.